

Raadsledenonderzoek rol vicevoorzitter gemeenteraad

Geïnitieerd door:

Uitgevoerd door:

14 november 2017

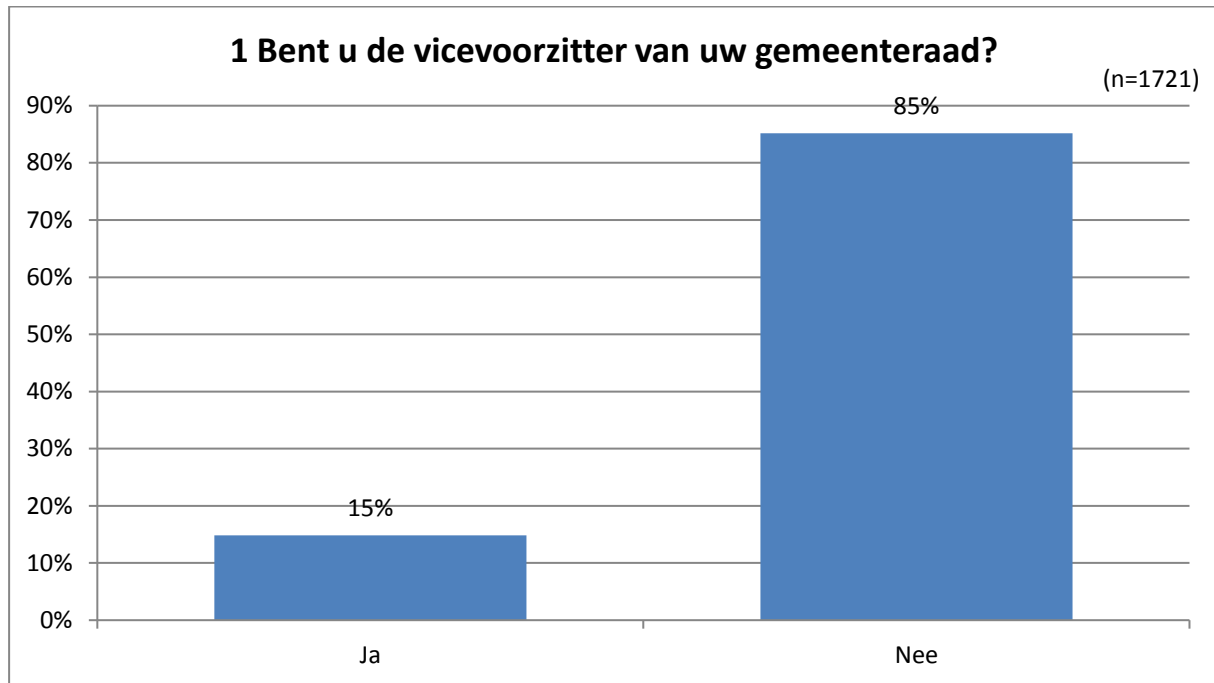
Bescheidenheid gaat altijd samen met ware verdiensten

(Jean-Jacques Rousseau, frans filosoof 1712-1778)

Inhoudsopgave

1 Rechte tellingen	2
A. Aanwijzing en keuze vicevoorzitter van de gemeenteraad	3
B. Taken van de vicevoorzitter	11
C. Vaardigheden	24
D. De toekomst	31
E. Achtergrondinformatie	33
2. Verantwoording	35
2.1 Methodiek	35
2.2 Response versus populatie	35
3. Overheid in Nederland	36

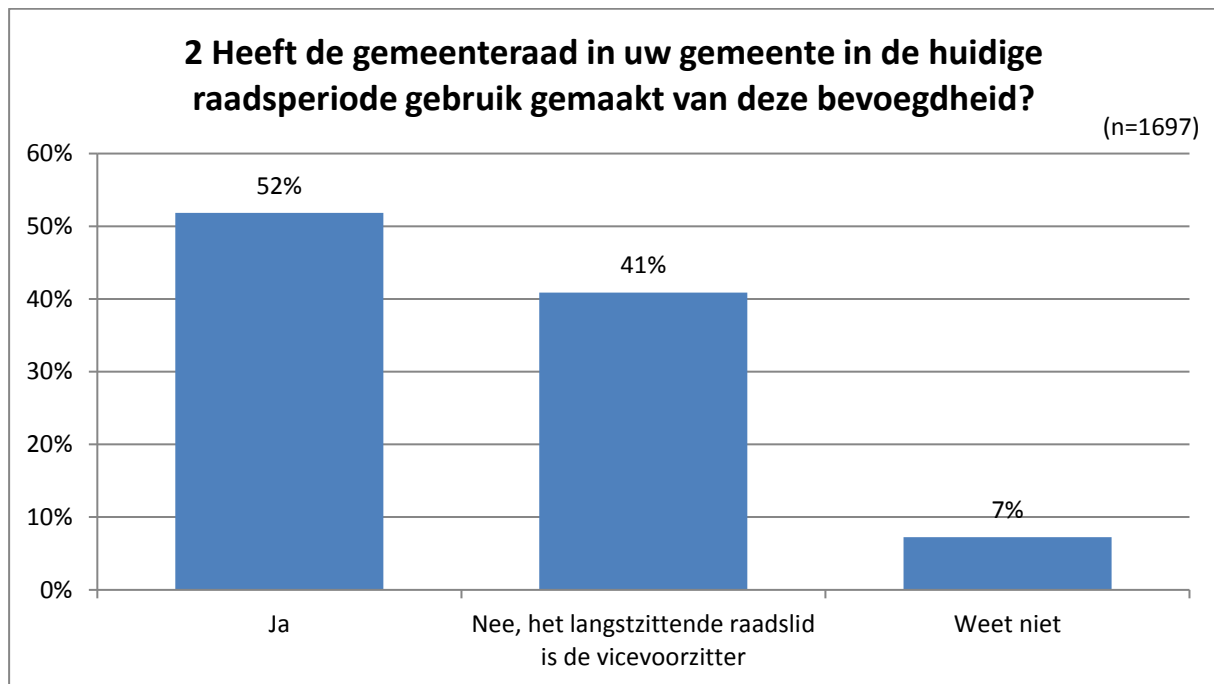
1 Rechte tellingen

15% van de ondervraagde raadsleden geeft aan dat ze vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

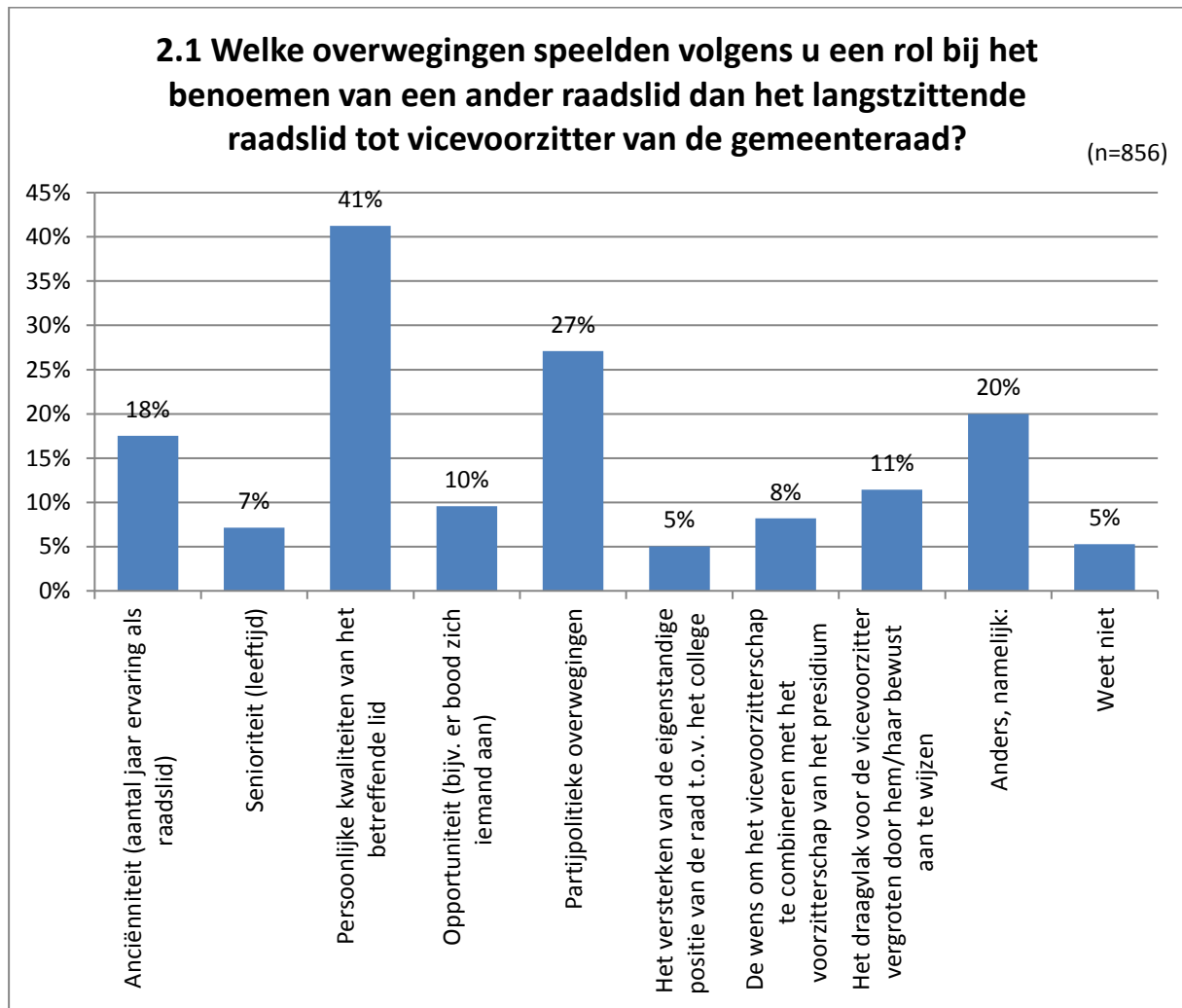
A. Aanwijzing en keuze vicevoorzitter van de gemeenteraad

In Nederlandse gemeenten is het langstzittende gemeenteraadslid de vicevoorzitter van de raad tenzij de gemeenteraad gebruik maakt van zijn bevoegdheid (volgens artikel 77 van de Gemeentewet) om een ander gemeenteraadslid dan het langstzittende lid te benoemen.

Een meerderheid (52%) heeft gebruik gemaakt van de bevoegdheid om een ander gemeenteraadslid dan het langstzittende lid te benoemen.

>>> Raadsleden, die 'ja' hebben gezegd bij vraag 2

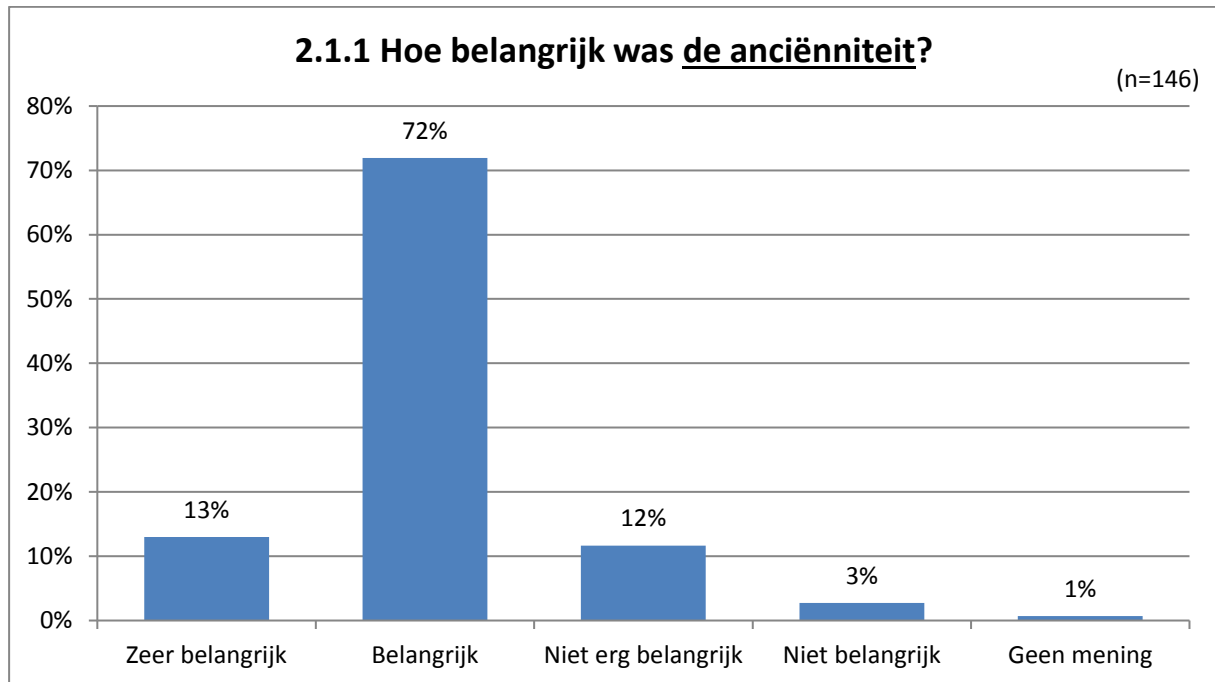

De top 4 overwegingen:

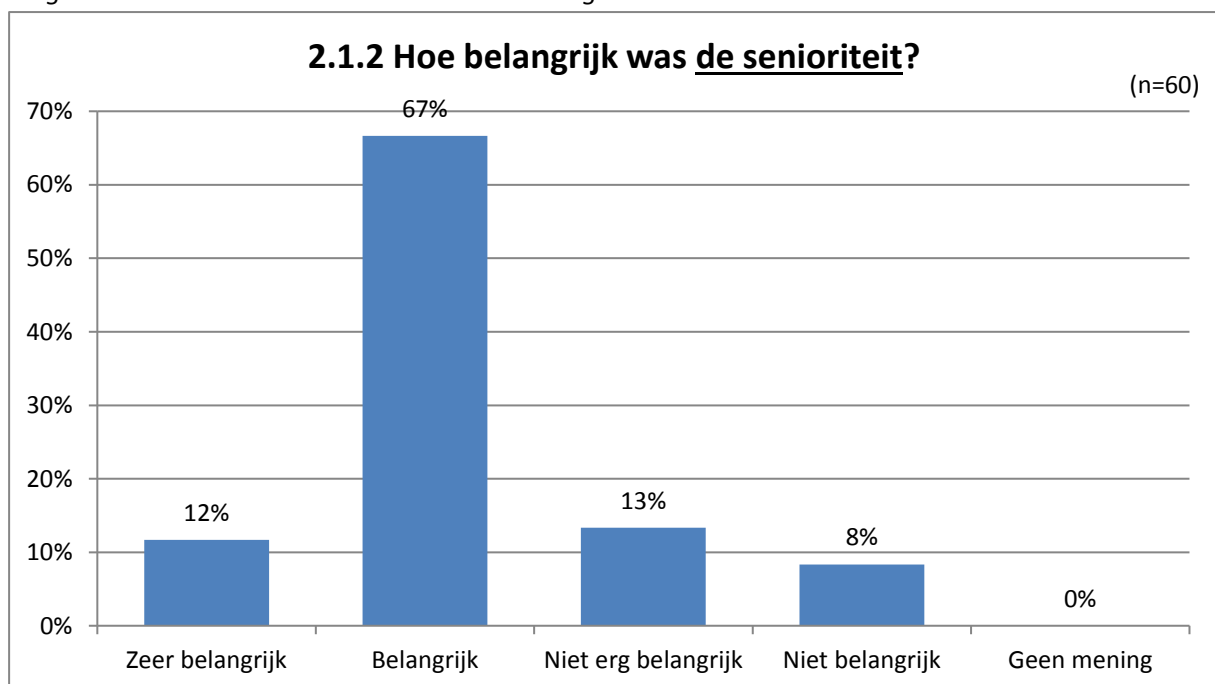
- 1) Persoonlijke kwaliteiten van het betreffende lid – 41%
- 2) Partijpolitieke overwegingen – 27%
- 3) Andere redenen (zie bijlagen) – 20%
- 4) Anciënniteit (aantal jaar erving als raadslid) – 18%

>>>Raadsleden die bij vraag 2.1 'anciënniteit' hebben aangevinkt.

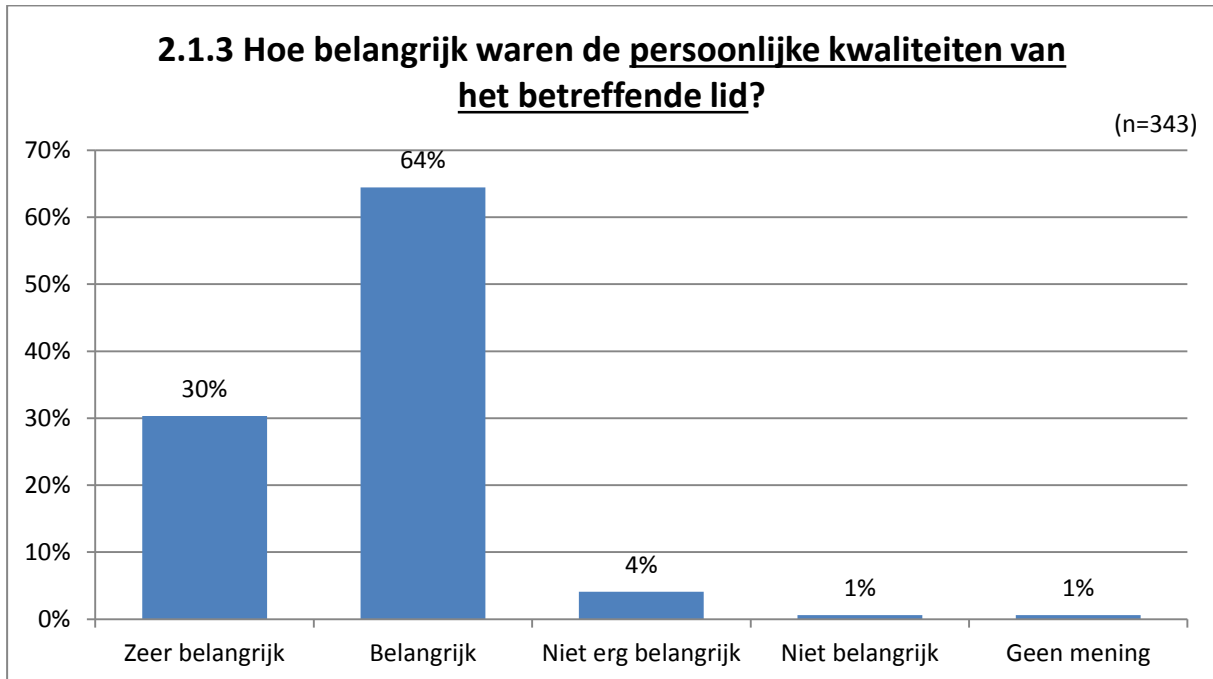
> Anciënniteit (aantal jaar ervaring als raadslid) speelde volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.

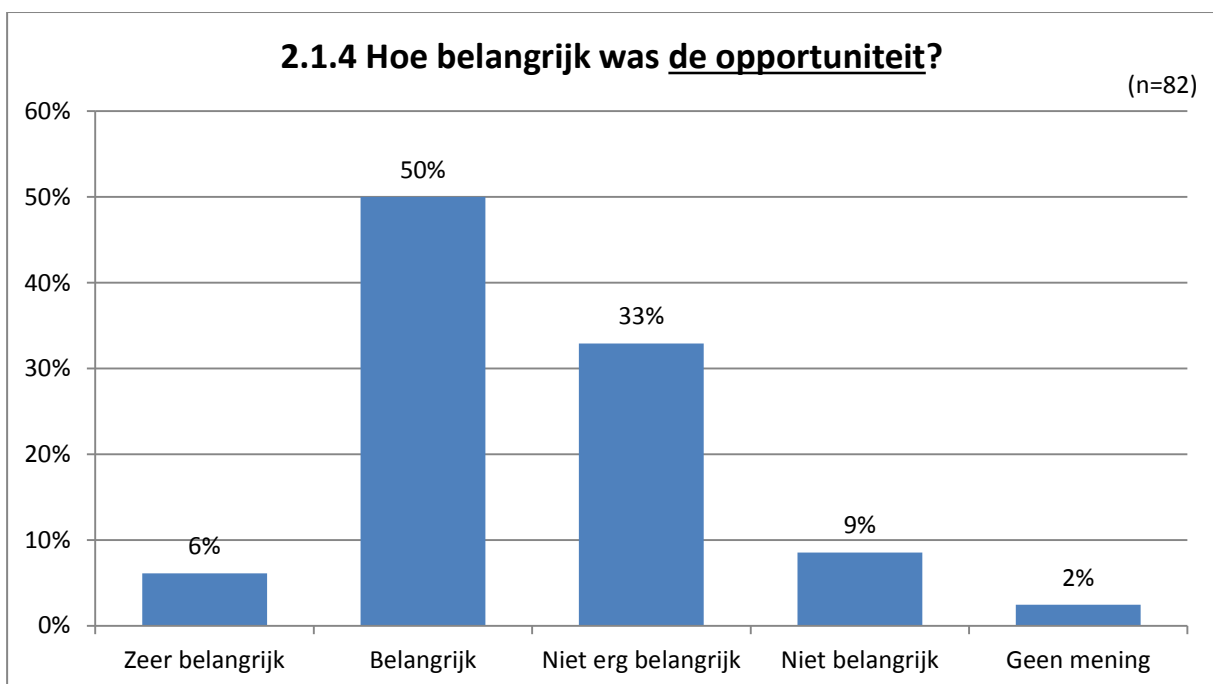
> Senioriteit (leeftijd) speelde volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.

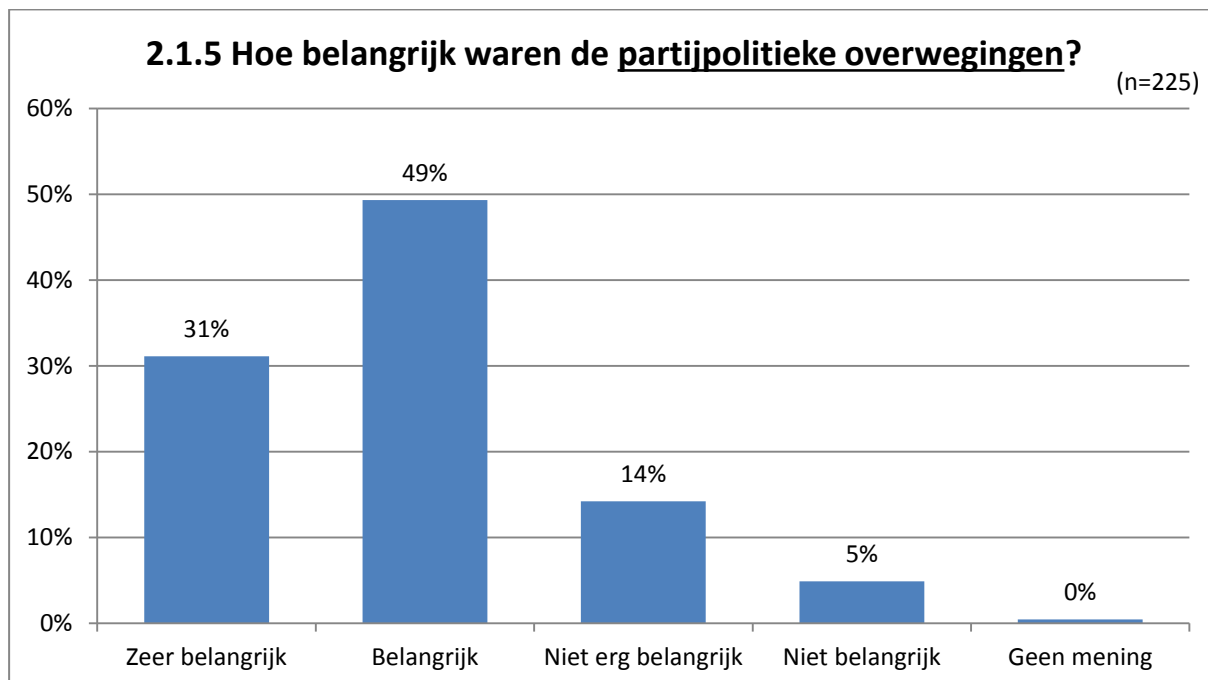
> *Persoonlijke kwaliteiten van het betreffende lid speelden volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.*

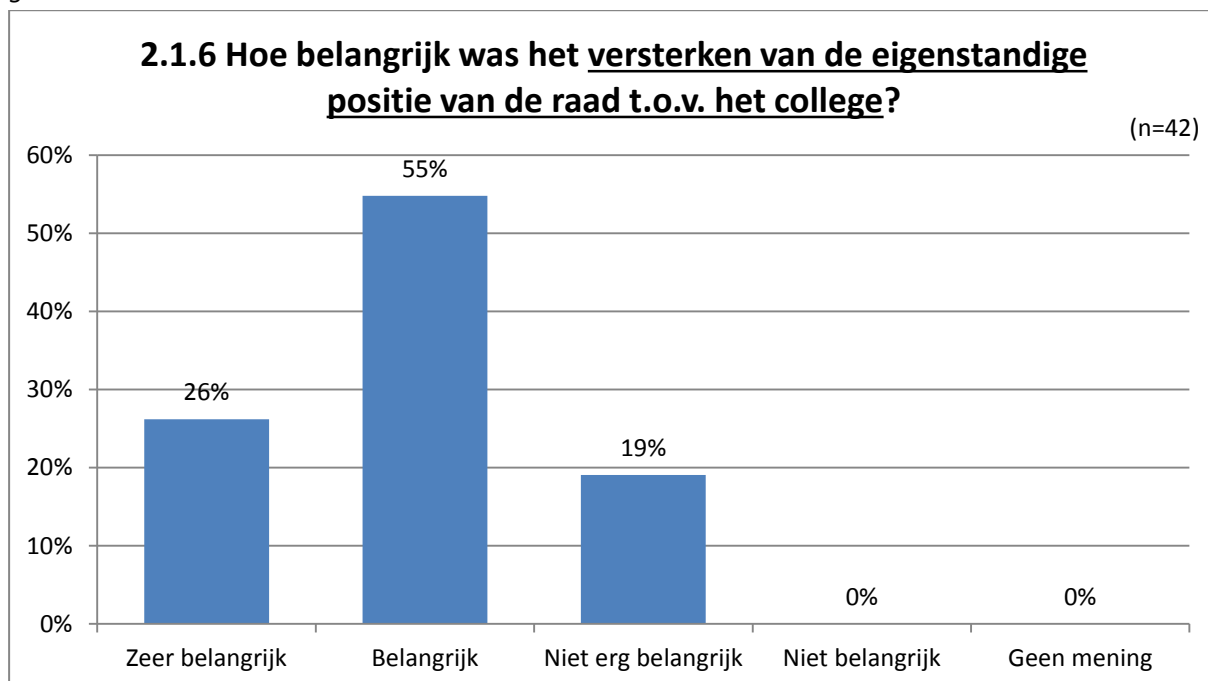
> *Opportuniteit (bijv. er bood zich iemand aan) speelde volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.*

> *Partijpolitieke overwegingen speelden volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.*

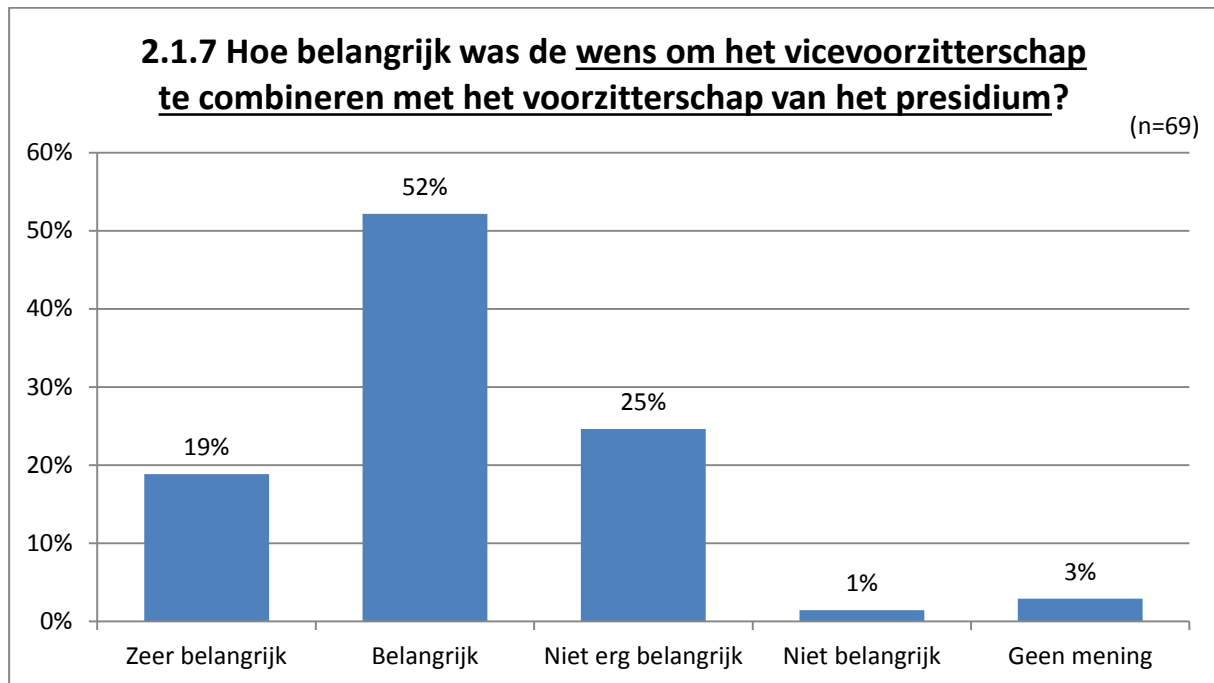

> *Het versterken van de eigenstandige positie van de raad t.o.v. het college speelde volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.*

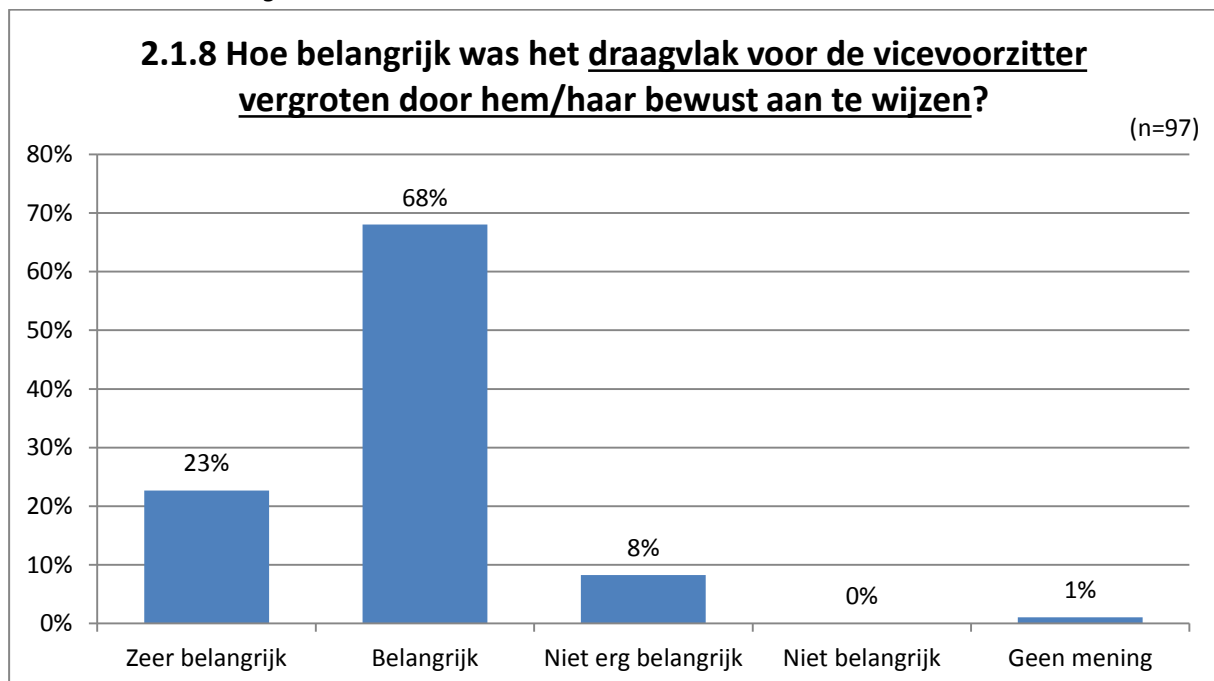

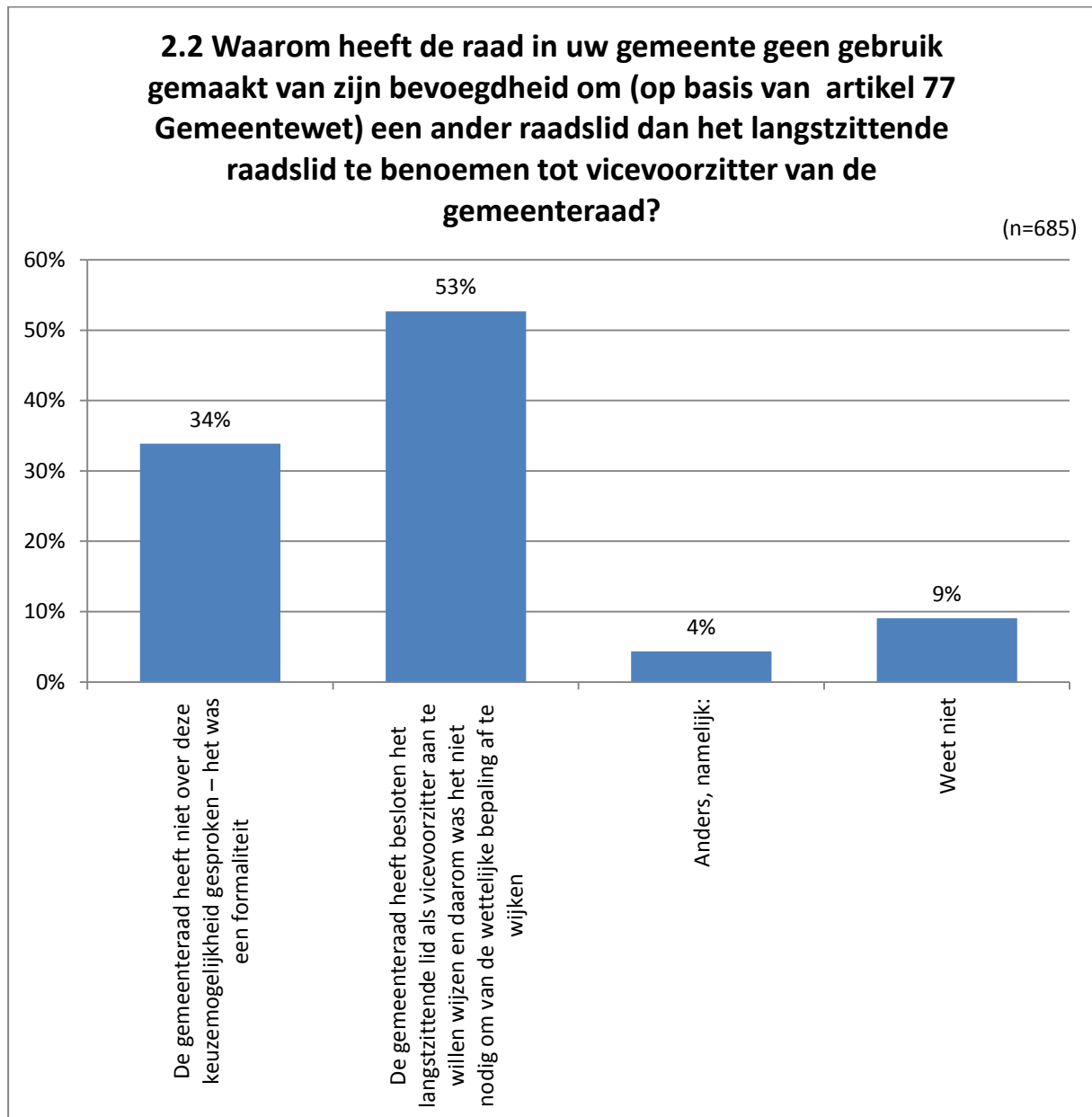
> De wens om het vicevoorzitterschap te combineren met het voorzitterschap van het presidium speelde volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.

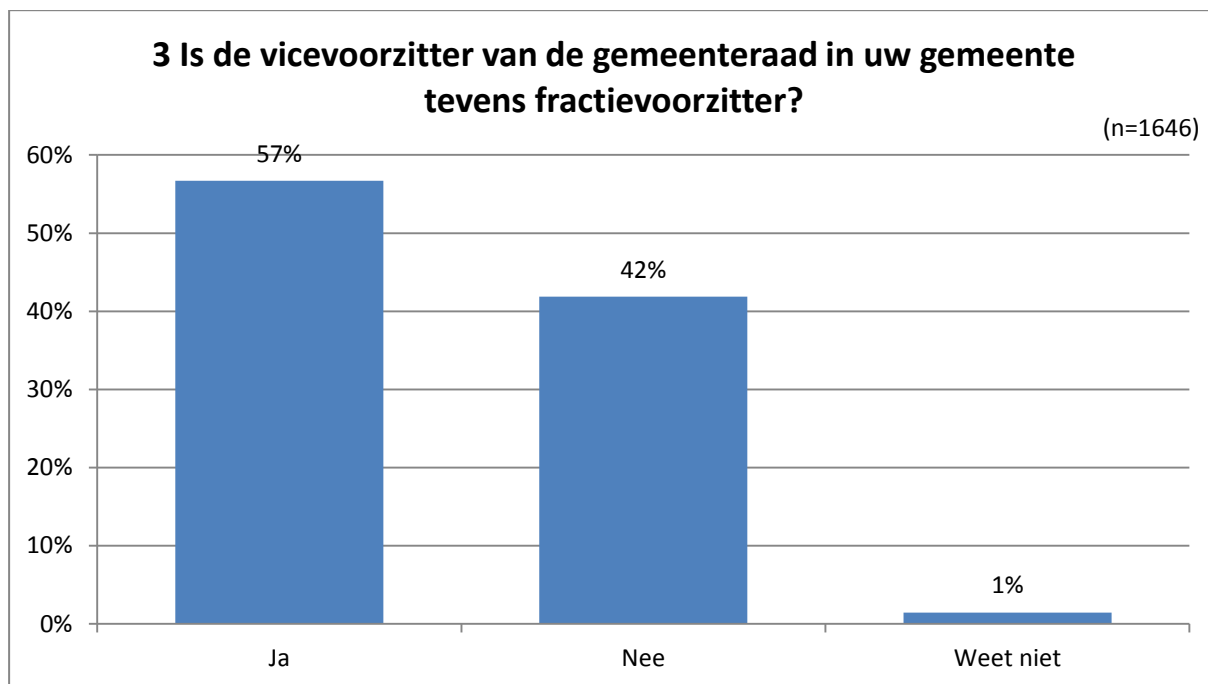
> Het draagvlak voor de vicevoorzitter vergroten door hem/haar bewust aan te wijzen speelde volgens u een rol bij het benoemen van een ander raadslid dan het langzittende raadslid tot vicevoorzitter van de gemeenteraad.

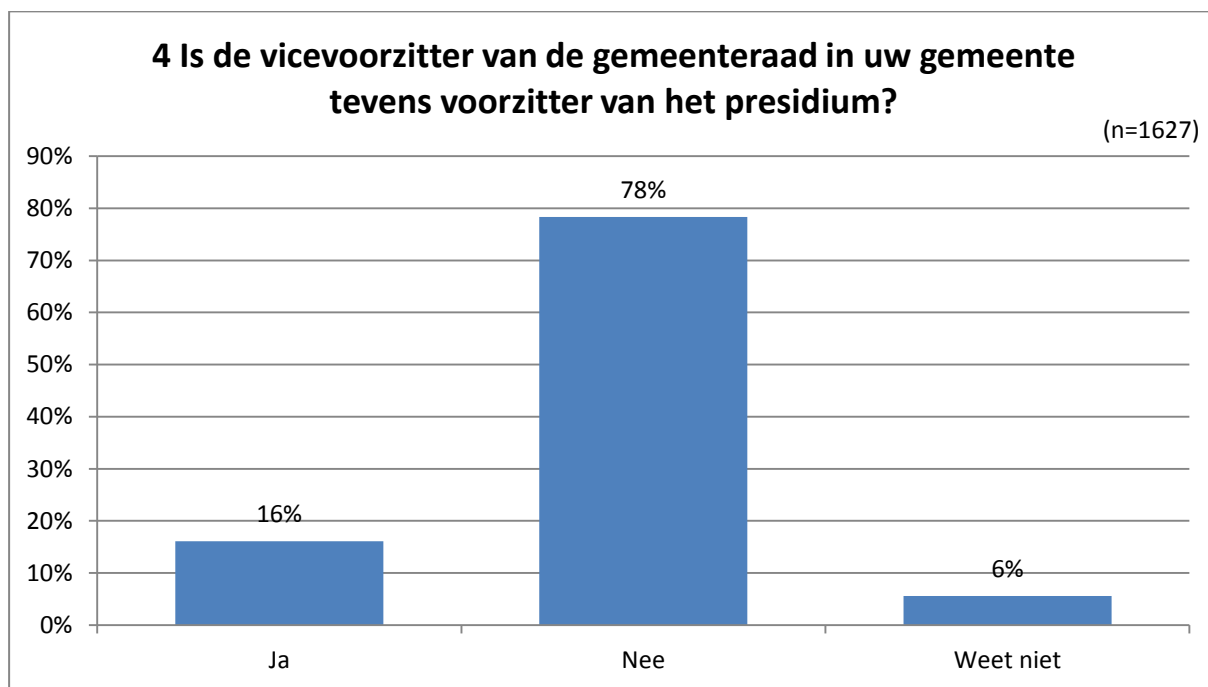
>>> Raadsleden, die 'nee' hebben gezegd bij vraag 2

Bij een meerderheid heeft de gemeenteraad besloten het langstzittende lid als vicevoorzitter aan te willen wijzen en daarom was het niet nodig om van de wettelijke bepaling af te wijken.

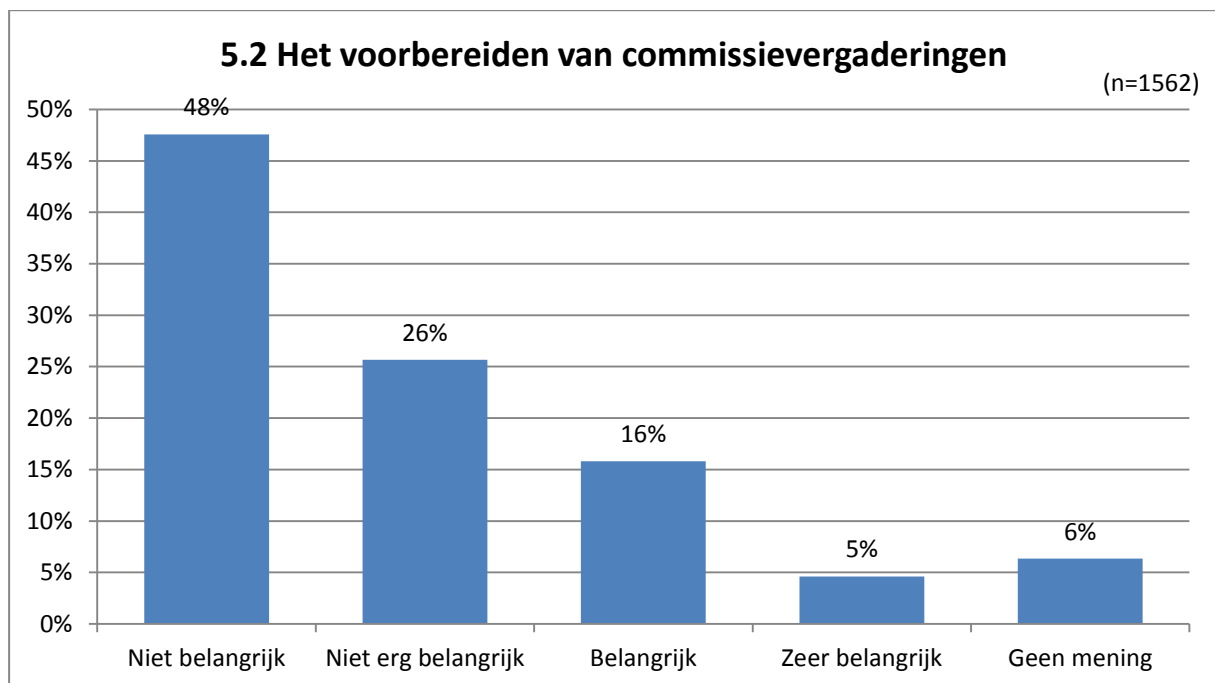
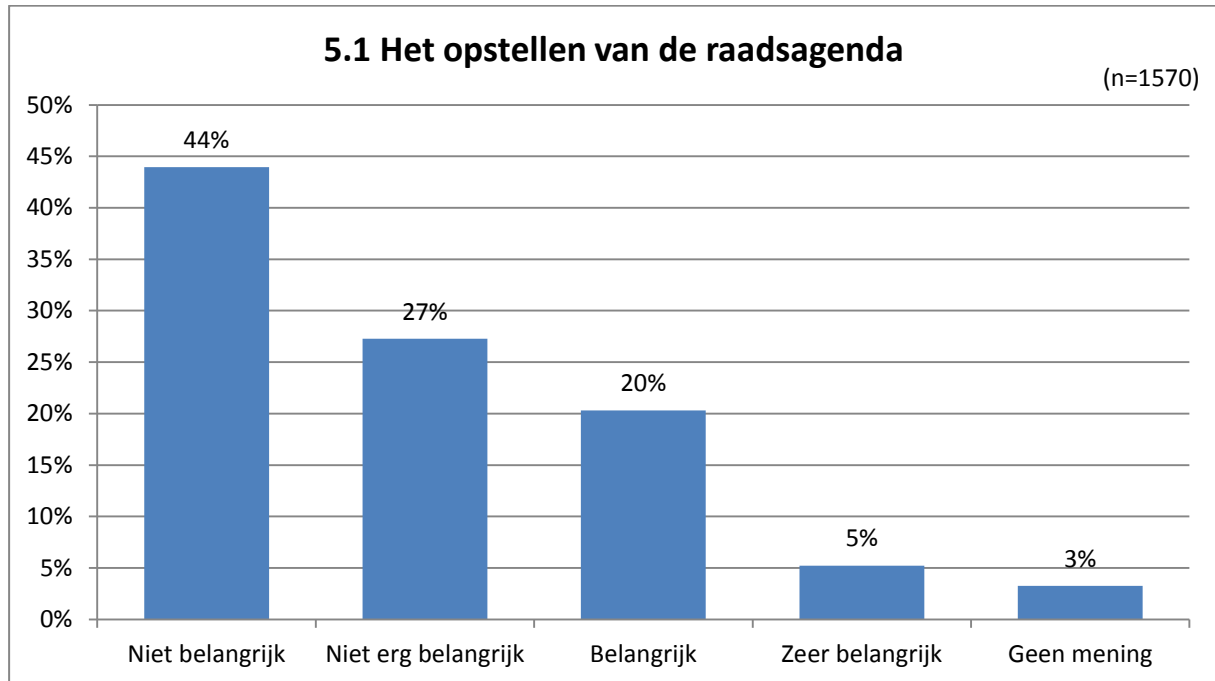
Bij ruim de meerderheid (57%) is de vicevoorzitter van de gemeenteraad tevens de fractievoorzitter.

Bij 16% is de vicevoorzitter van de gemeenteraad tevens voorzitter van het presidium.

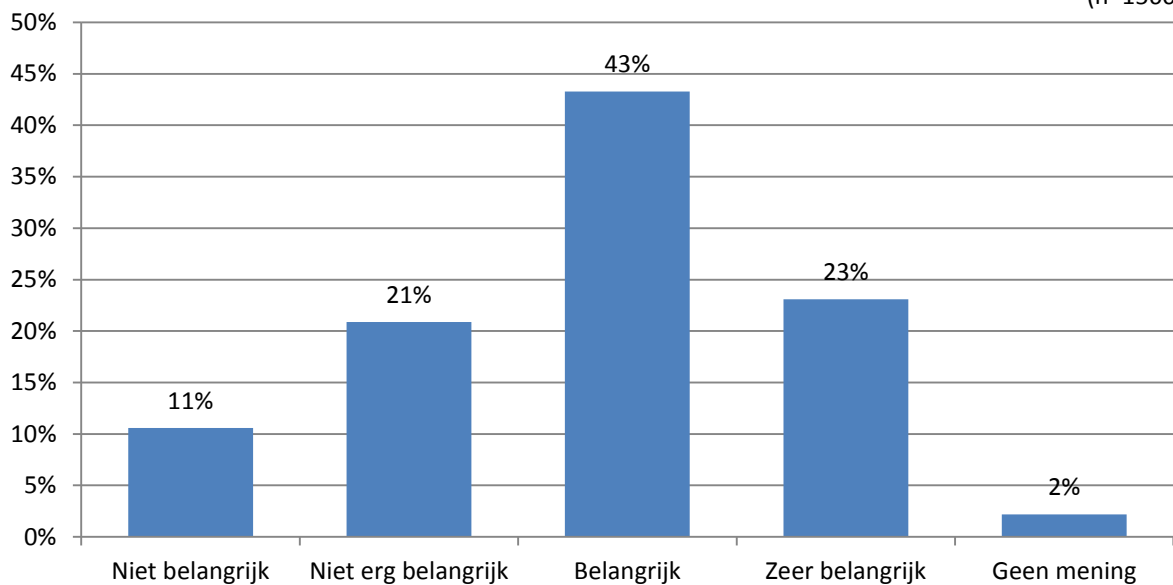
B. Taken van de vicevoorzitter

5 Hoe belangrijk is volgens u de rol van de vicevoorzitter van de gemeenteraad bij de volgende activiteiten?

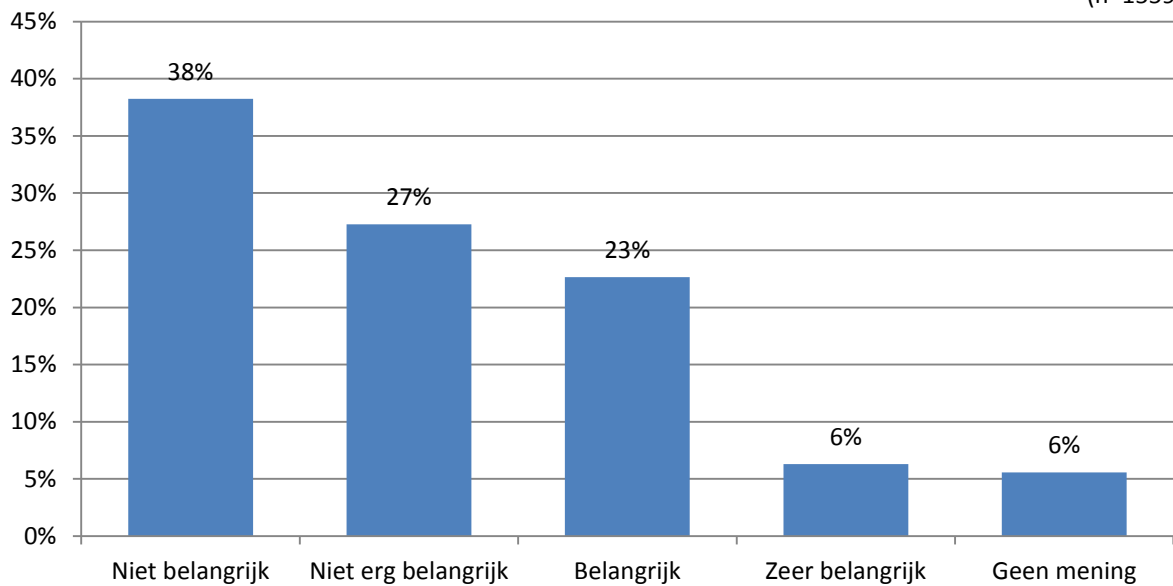
5.3 Het voorzitten van de raadsvergadering

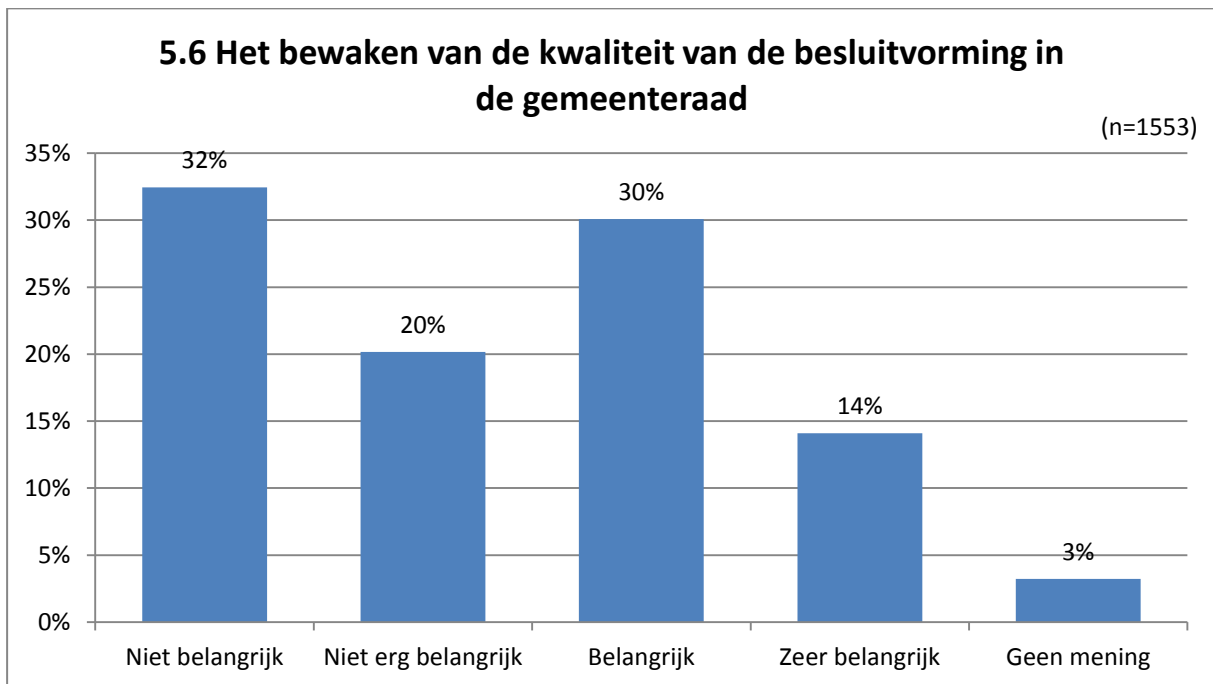
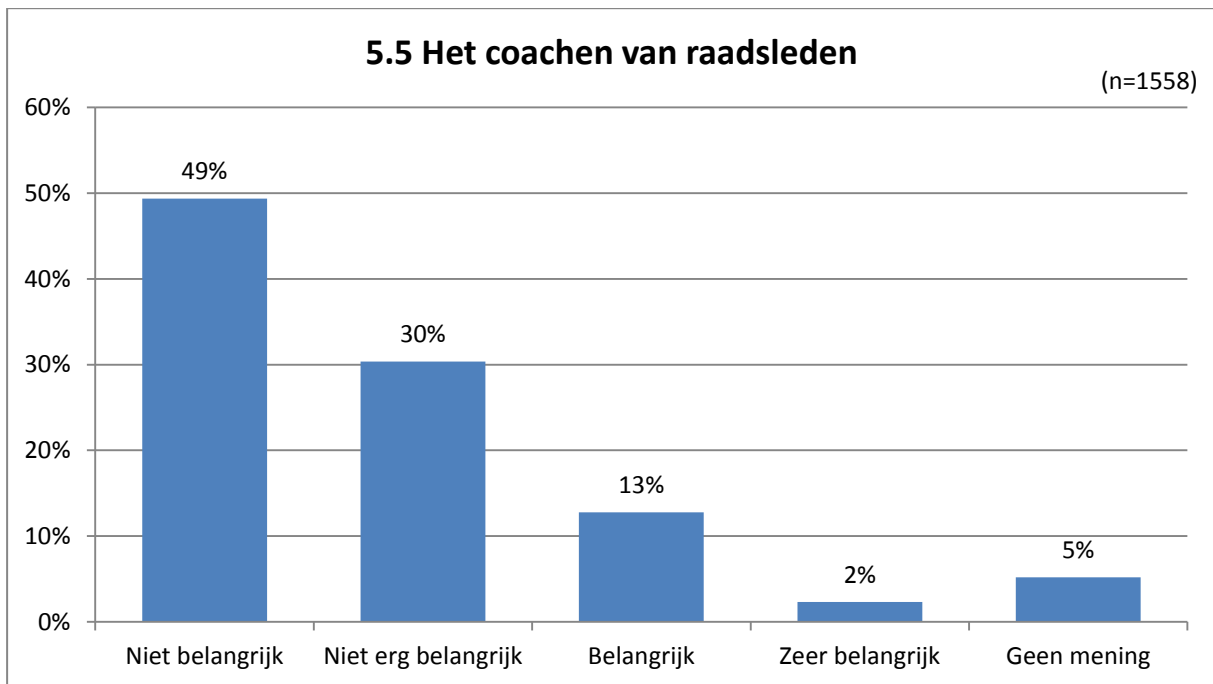
(n=1560)

5.4 Het bemiddelen in conflicten

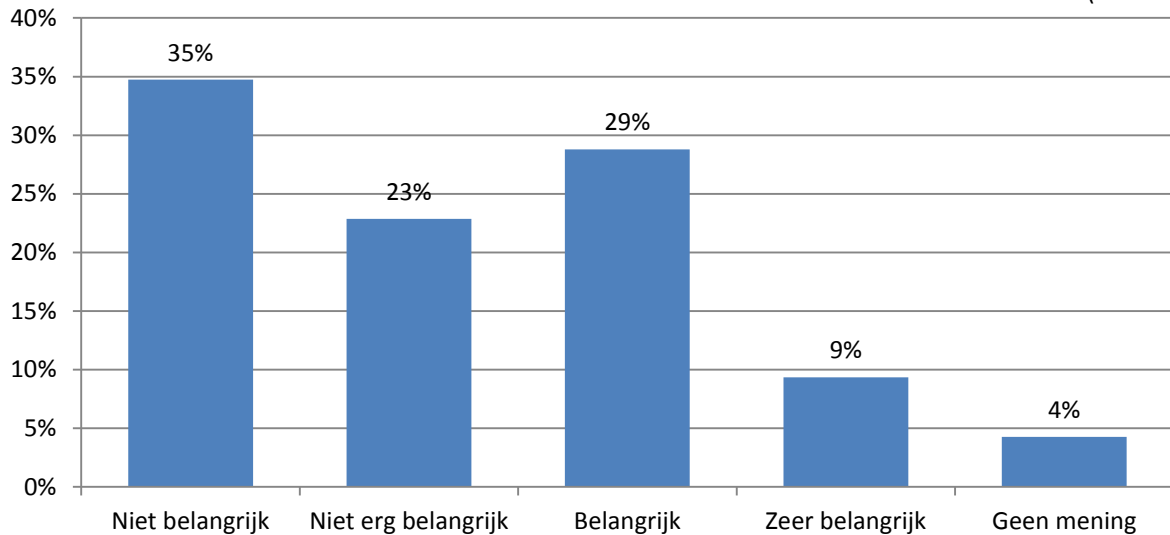
(n=1559)

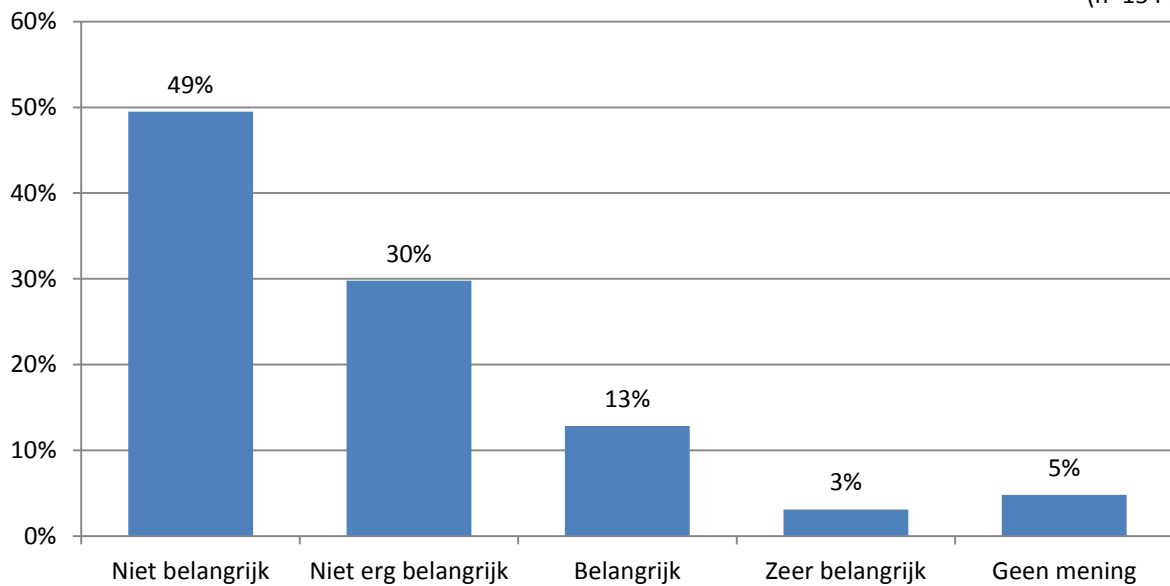
5.7 Het overleggen met fractievoorzitters/ seniorenoverleg/presidium

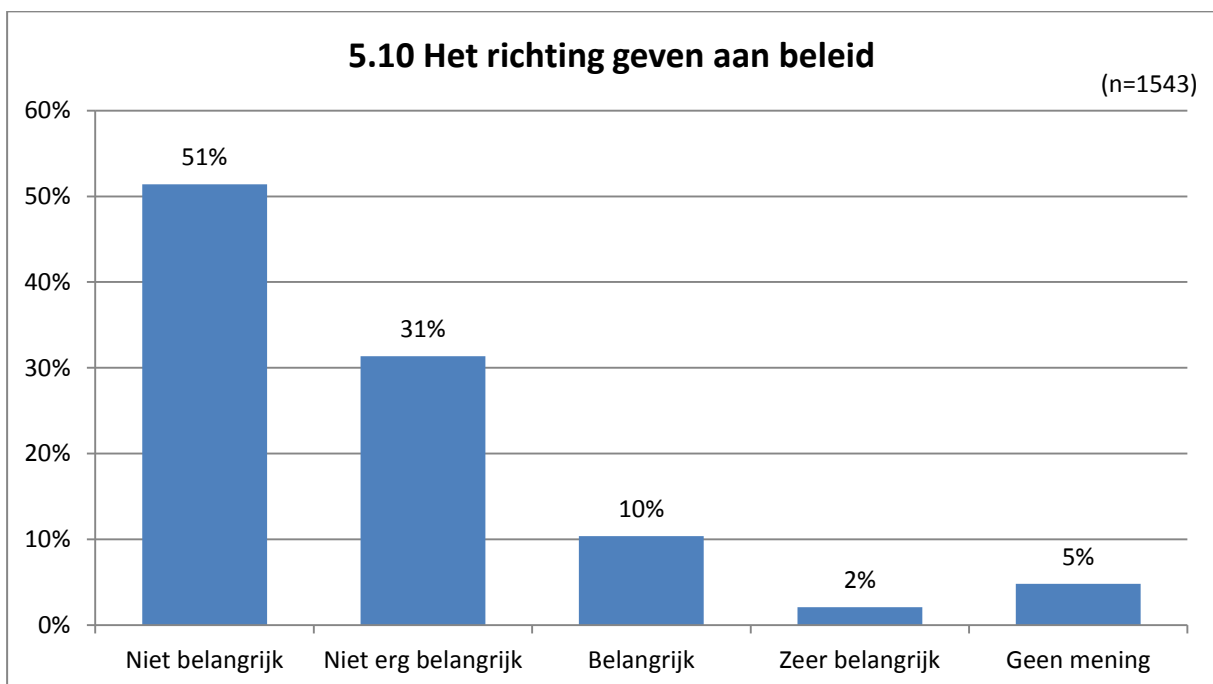
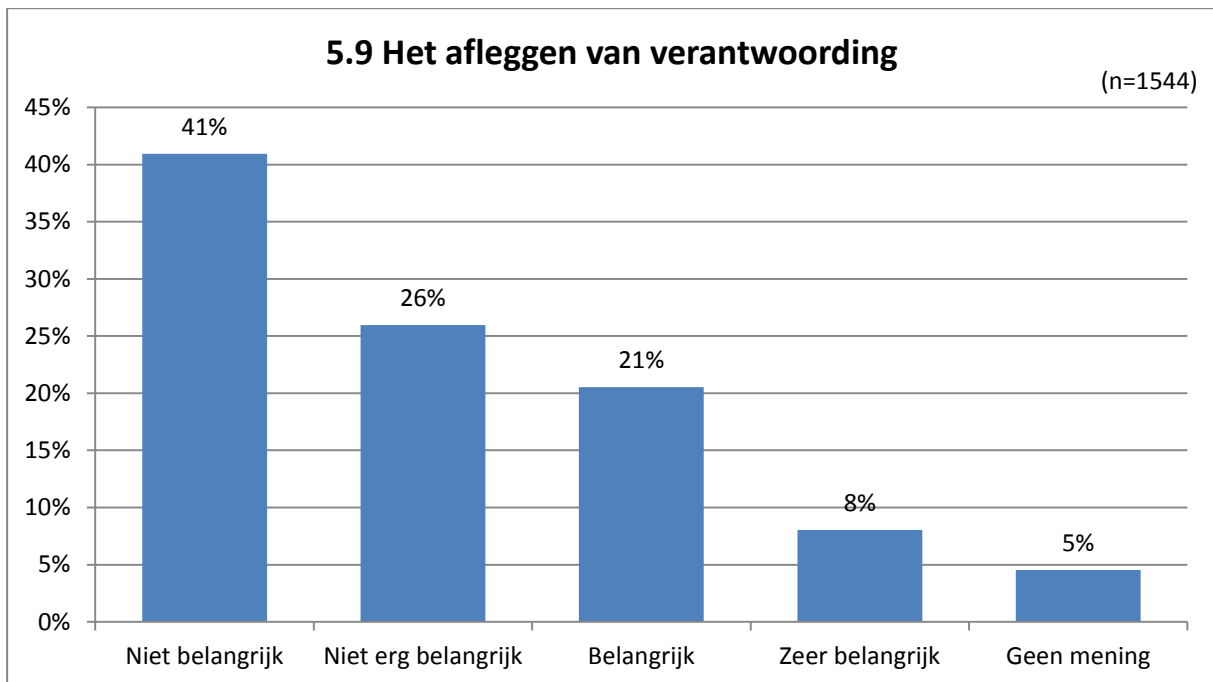
(n=1552)

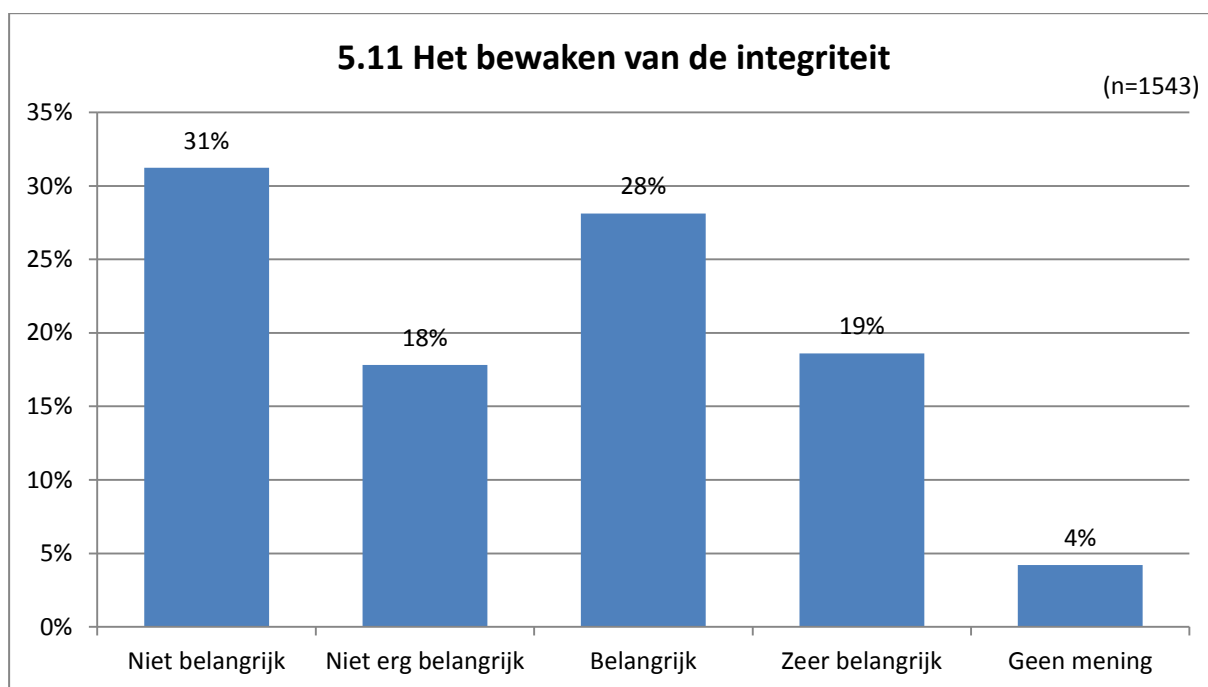
5.8 Het verwerven van draagvlak voor beleid

(n=1544)

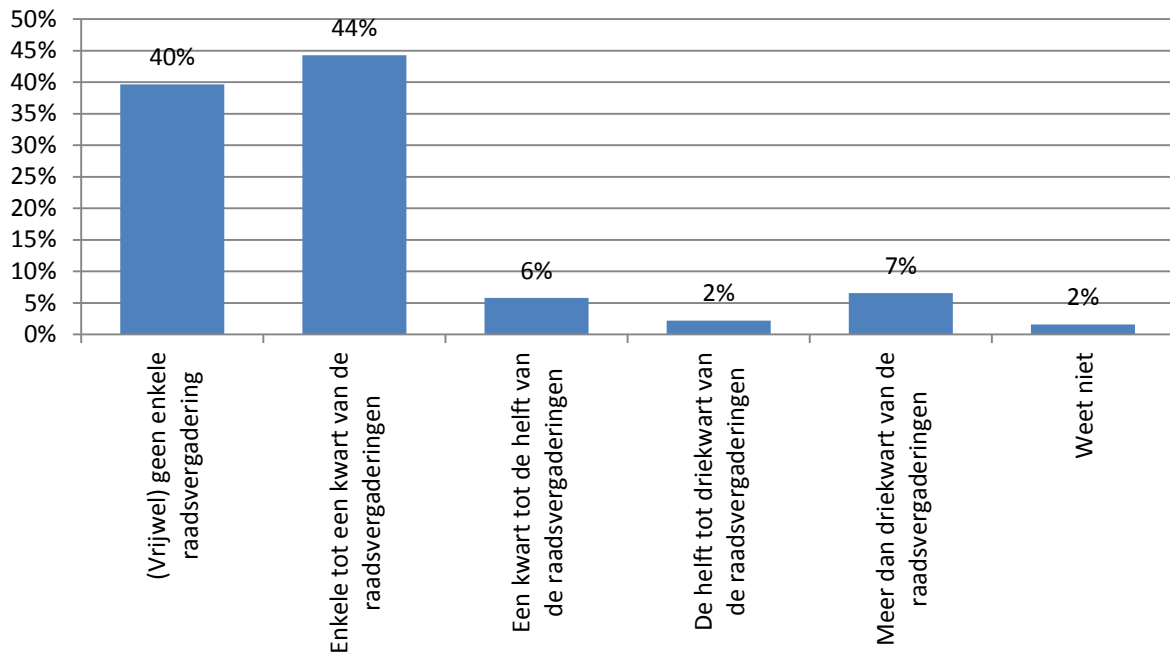

De belangrijkste rol van de vicevoorzitter van de gemeenteraad is, volgens de raadsleden, het voorzitten van de raadsvergadering.

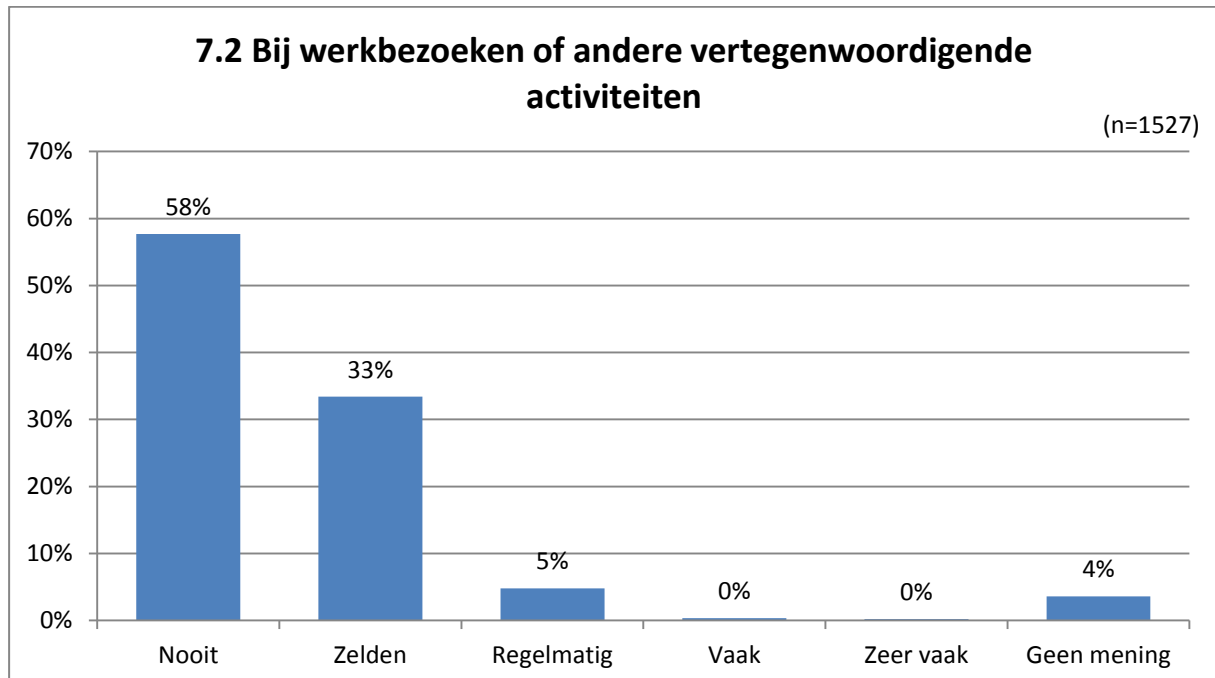
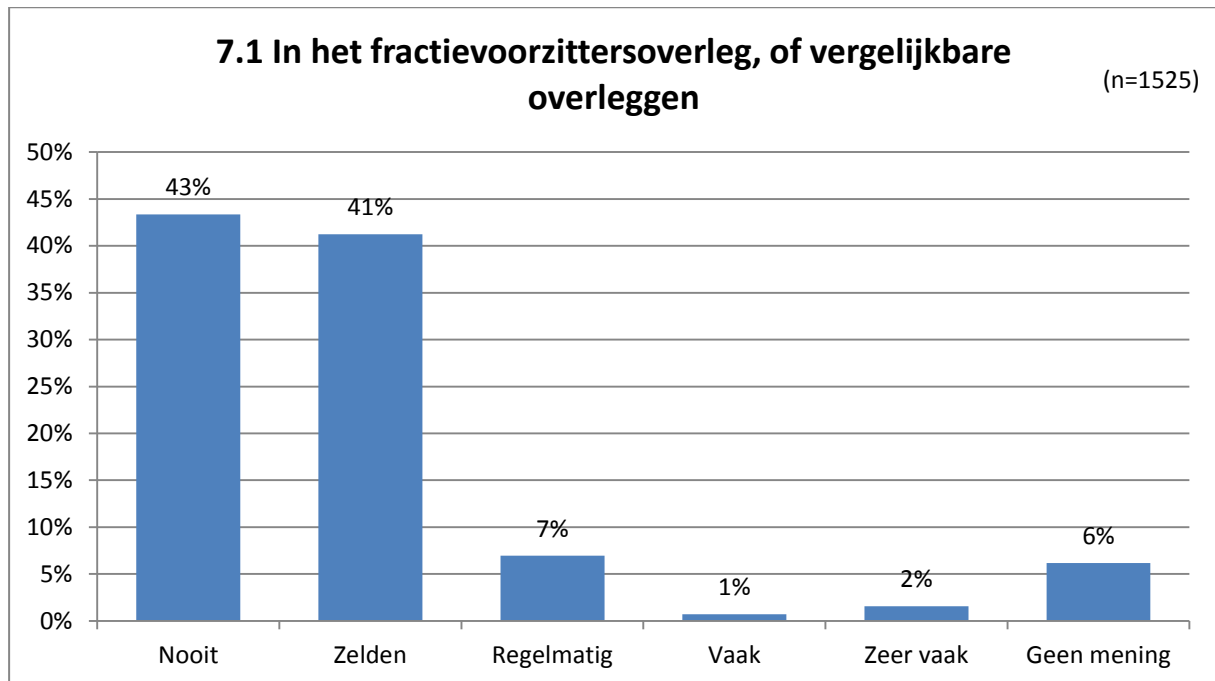
6 Hoe vaak zit de vicevoorzitter in uw gemeente (een deel van) de gemeenteraadsvergadering voor als de portefeuille openbare orde en veiligheid van de burgemeester aan de orde is? Kunt u een schatting geven?

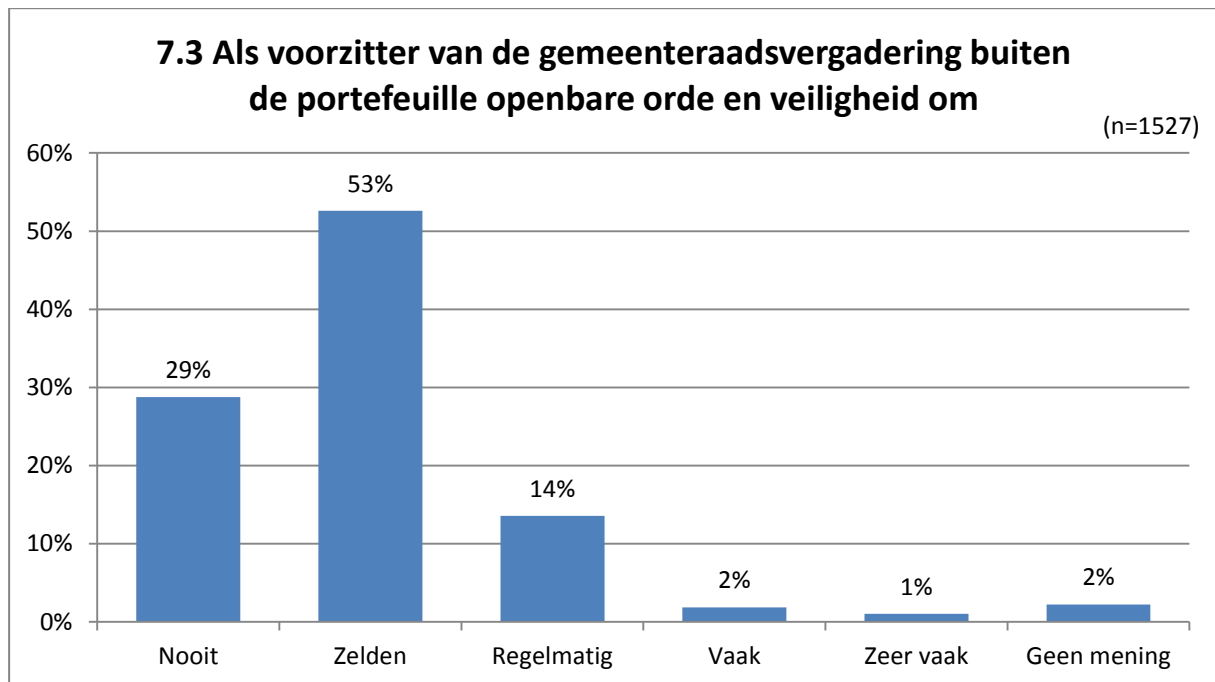
(n=1541)

40% van de ondervraagden geeft aan dat hun vicevoorzitter in de gemeenteraad (vrijwel) geen enkele raadsvergadering voor zit als de openbare orde en veiligheid van de burgemeester aan de orde is.

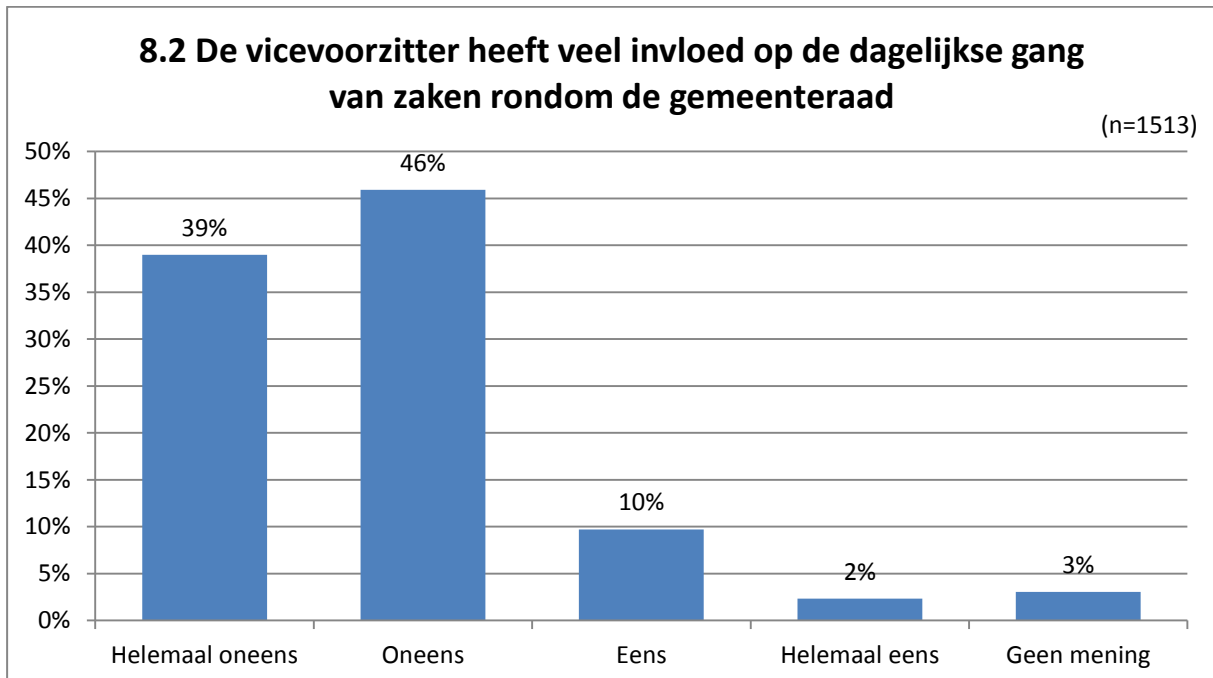
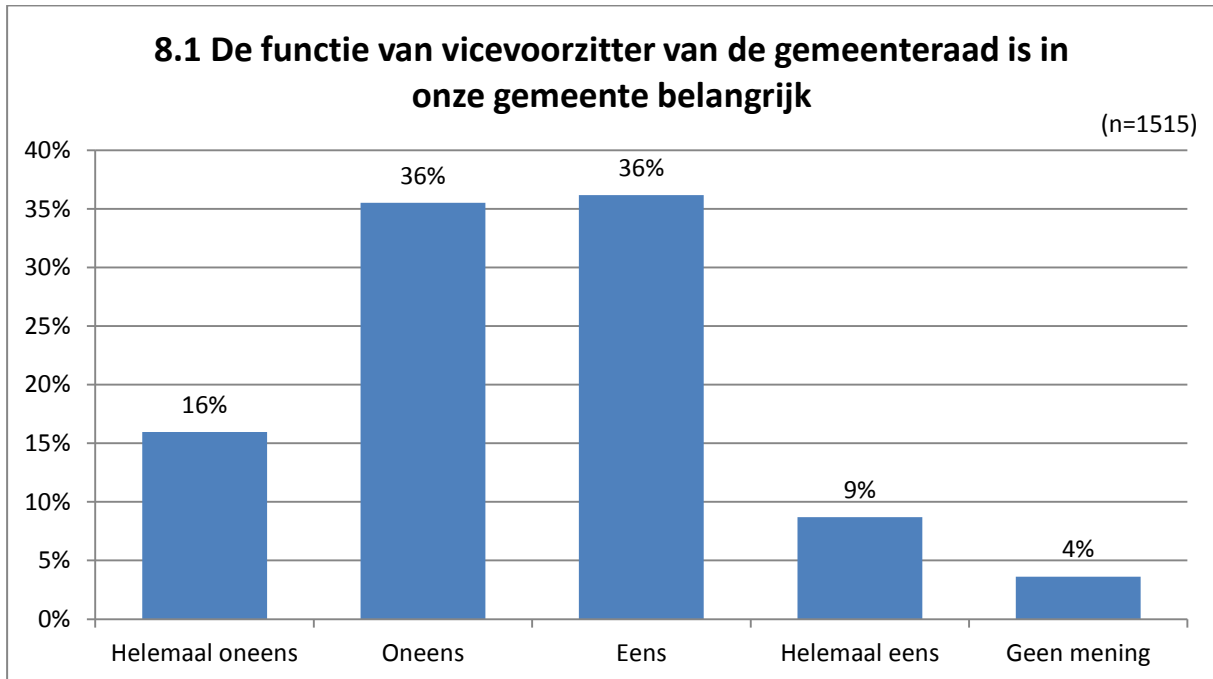
7 Hoe vaak vervangt de vicevoorzitter de burgemeester in de praktijk bij de volgende activiteiten?

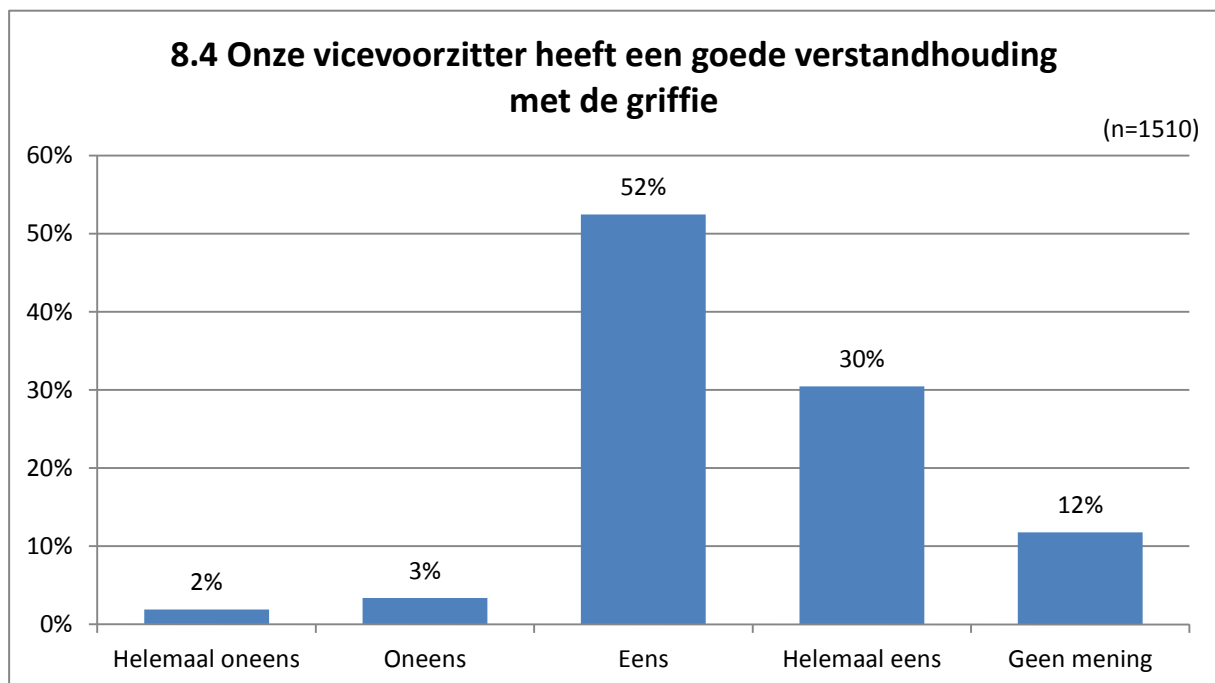
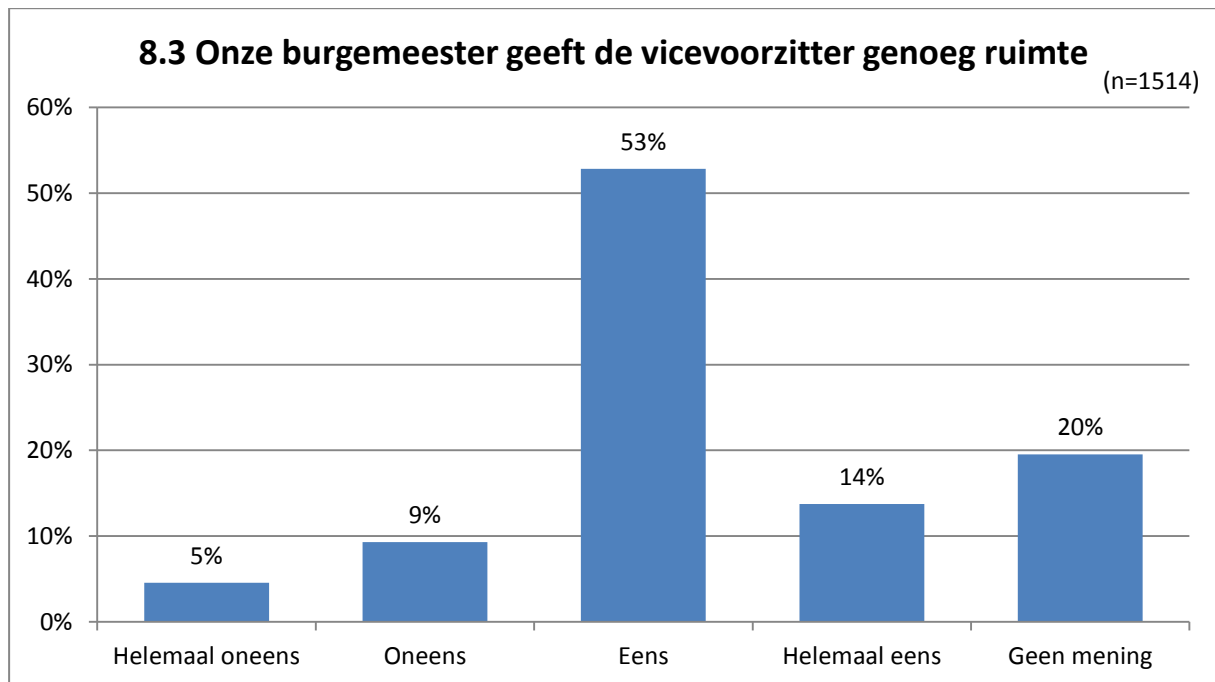

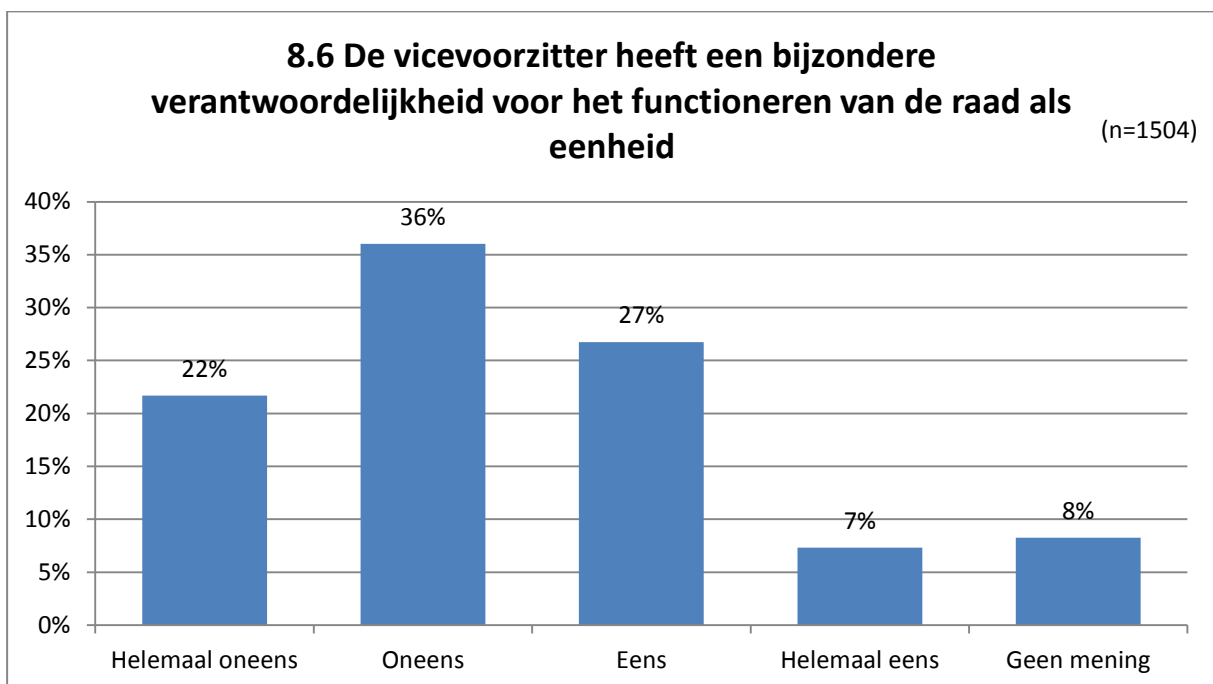
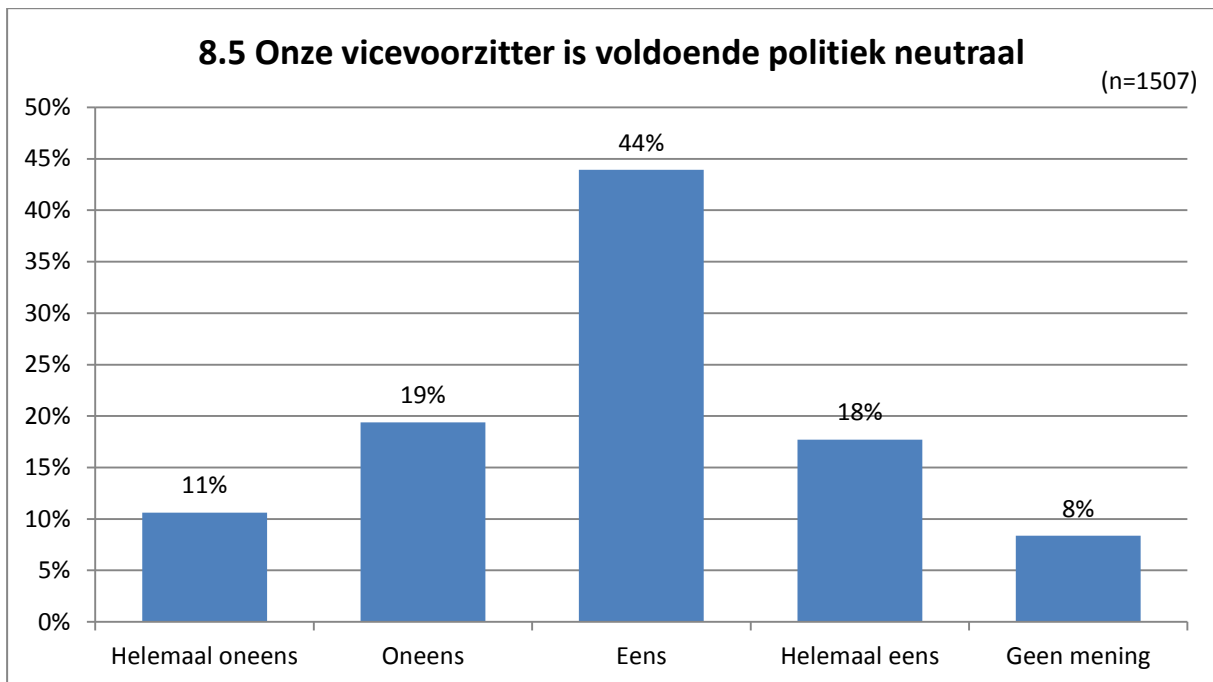

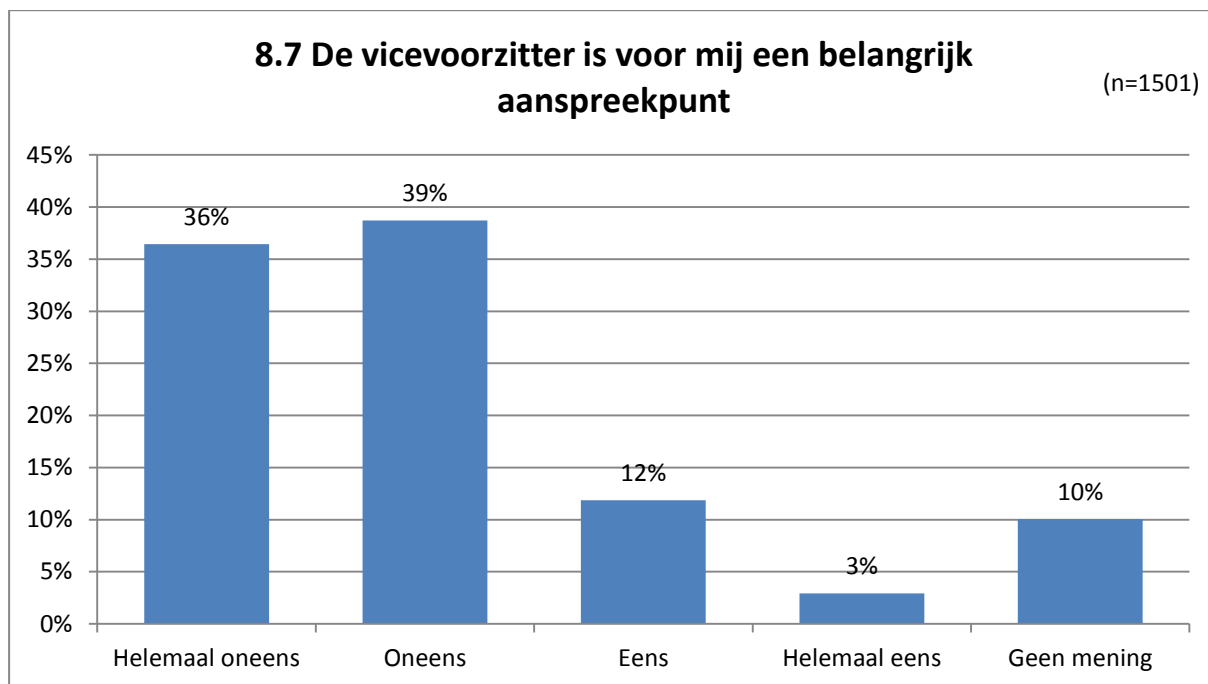
De vicevoorzitter van de gemeenteraad vervangt zelden tot nooit de burgemeester 'in het fractievoorzittersoverleg, of vergelijkbare overleggen' (84%), 'bij werkbezoeken of andere vertegenwoordigende activiteiten' (91%) en 'als voorzitter van de gemeenteraadsvergadering buiten de portefeuille openbare orde en veiligheid om' (82%)

8 Hieronder volgt een aantal stellingen over het vicevoorzitterschap van de gemeenteraad. In hoeverre bent u het eens of oneens met deze stellingen?

De raadsleden zijn het voornamelijk (helemaal) eens met de stellingen 'onze burgemeester geeft de vicevoorzitter genoeg ruimte' (66%), 'onze vicevoorzitter heeft een goede verstandhouding met de griffie' (82%) en 'onze vicevoorzitter is voldoende politiek neutraal' (62%).

De raadsleden zijn het (helemaal) oneens met de stellingen 'de vicevoorzitter heeft veel invloed op de dagelijkse gang van zaken rondom de gemeenteraad' (75%) en 'de vicevoorzitter is voor mij een belangrijk aanspreekpunt' (75%).

Een verdeeld beeld heerst bij de stellingen 'de functie van vicevoorzitter van de gemeenteraad is in onze gemeente belangrijk' en 'de vicevoorzitter heeft een bijzondere verantwoordelijkheid voor het functioneren van de raad als eenheid'.

9 Hoeveel tijd schat u in dat u per maand kwijt bent aan uw vicevoorzitterschap, naast uw reguliere werkzaamheden als raadslid?

Verschilt van 0 tot 8 uur.

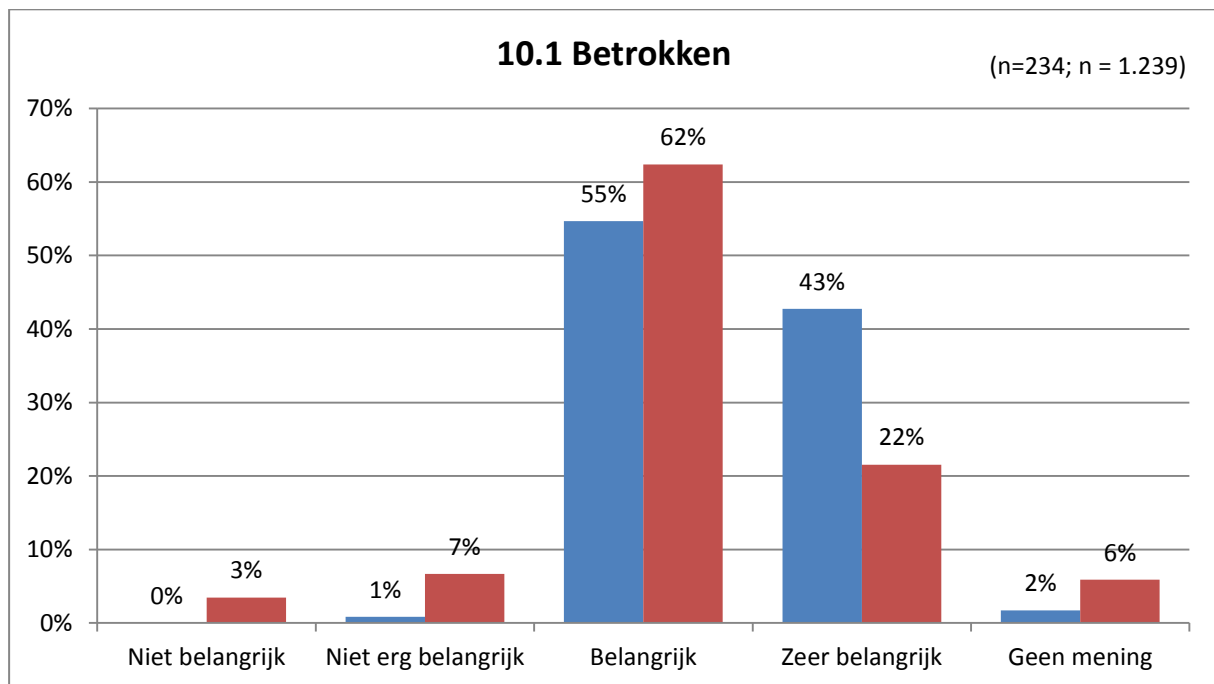

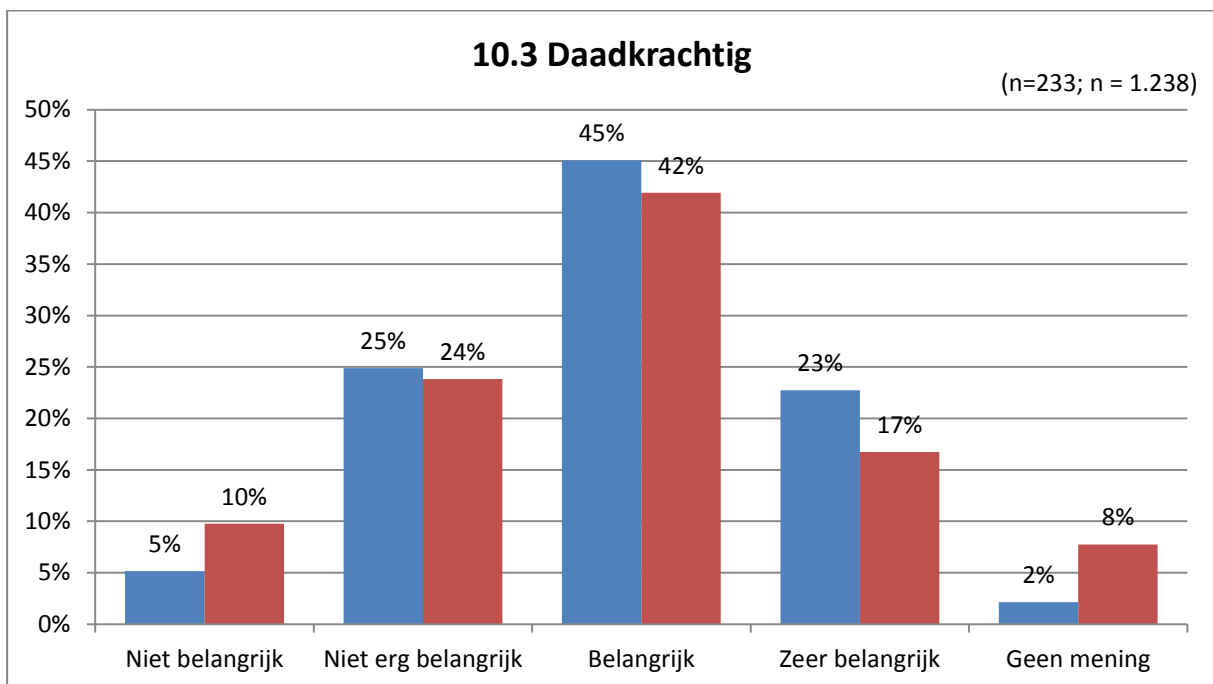
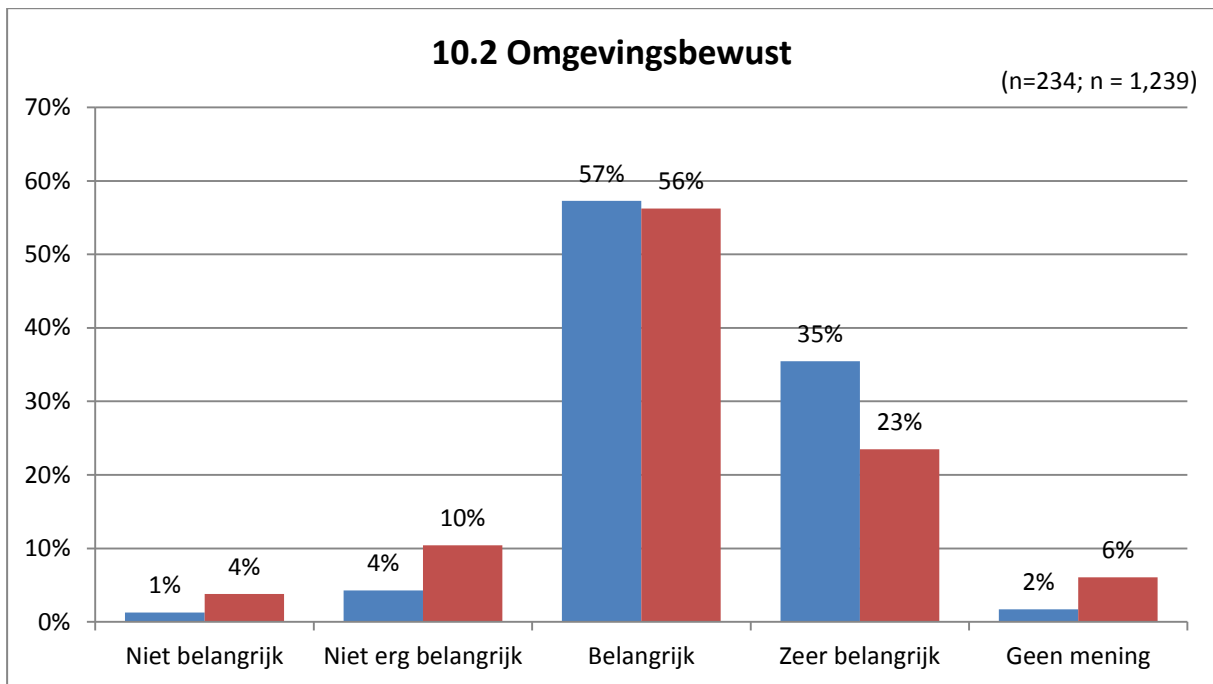
C. Vaardigheden

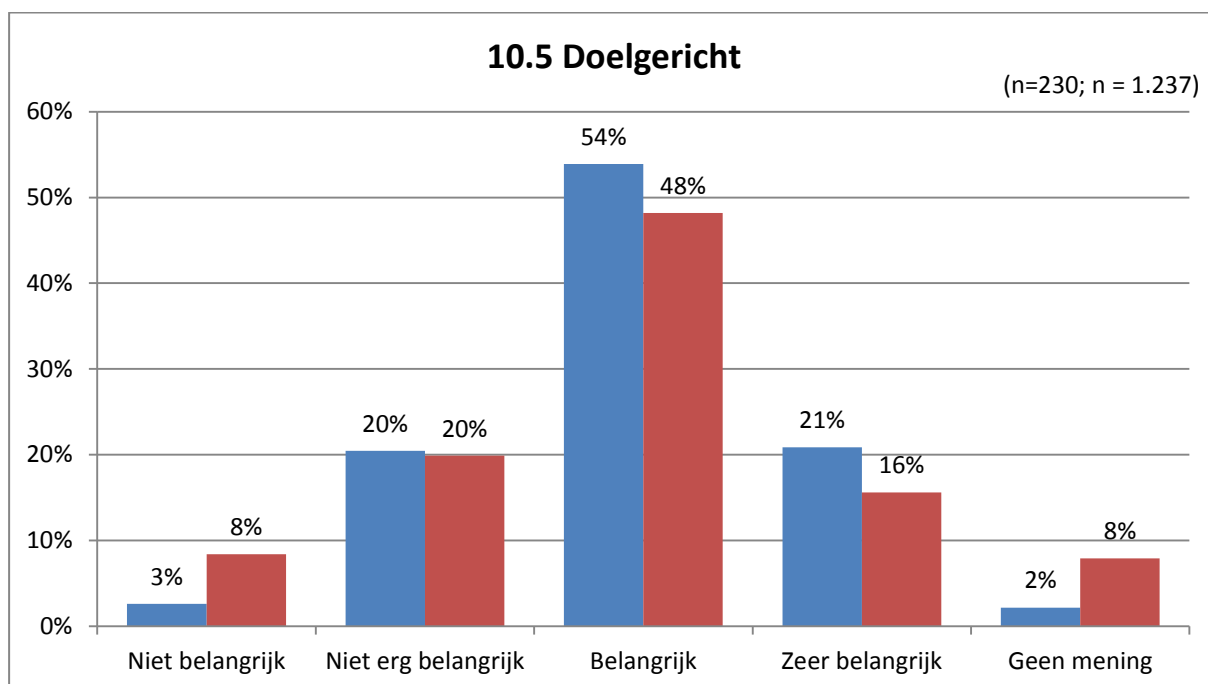
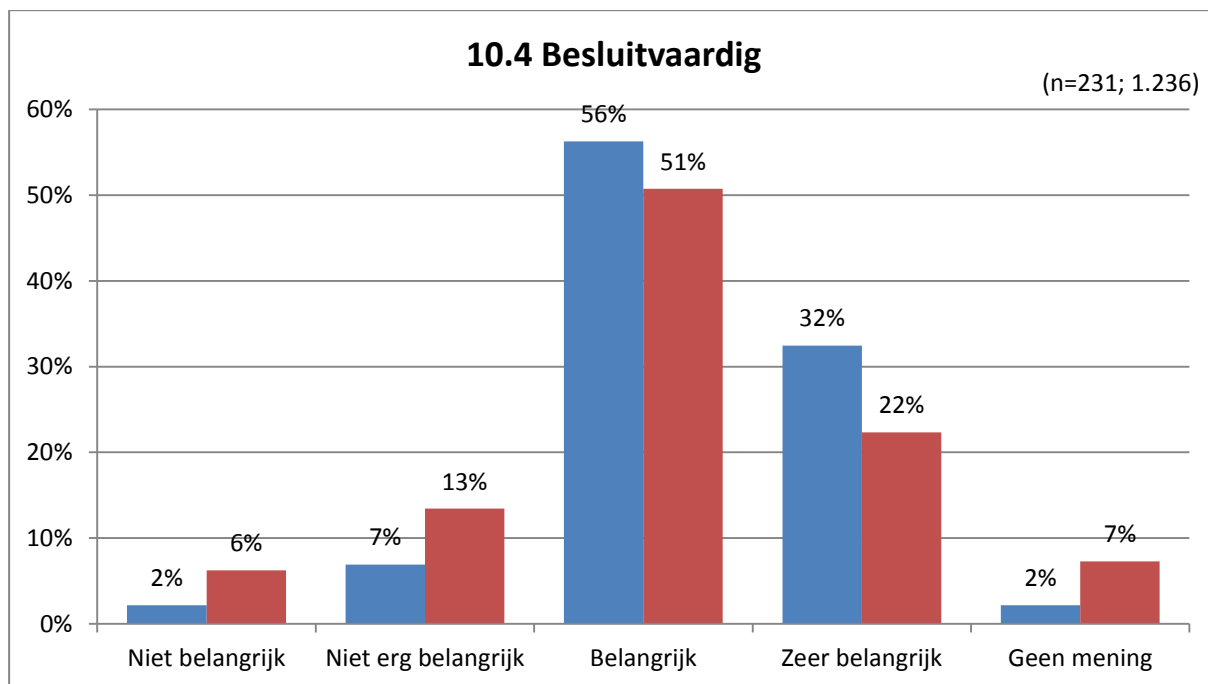
>>> Beantwoord door raadsleden die vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

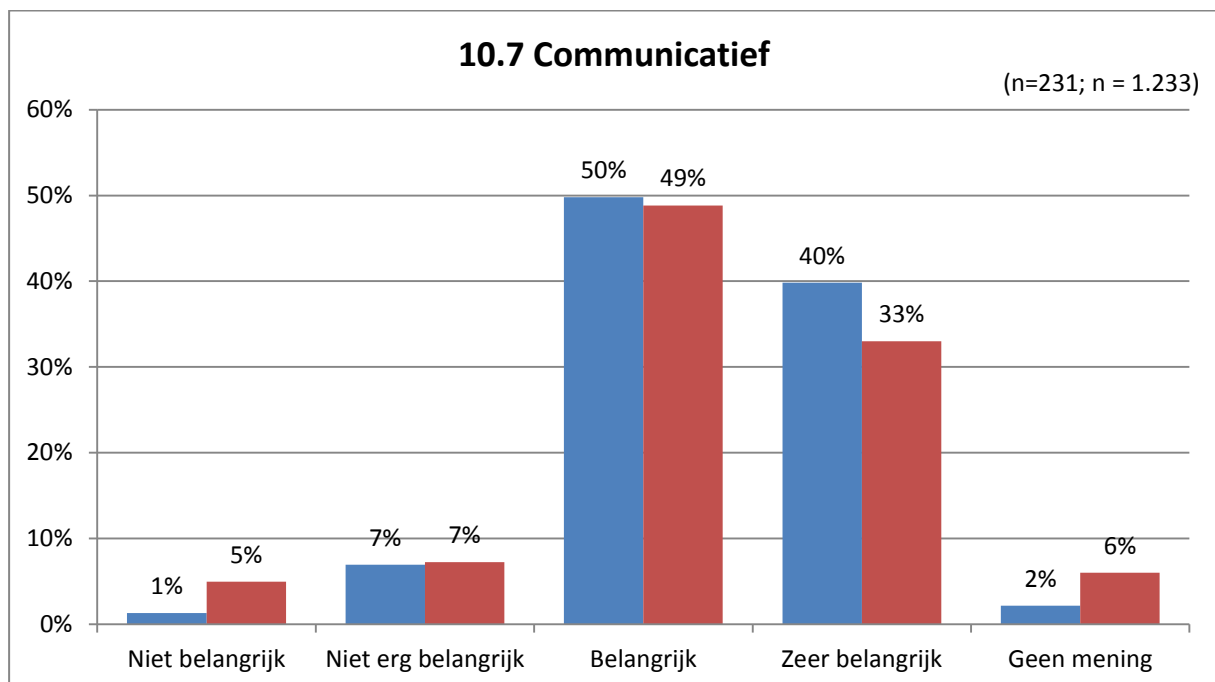
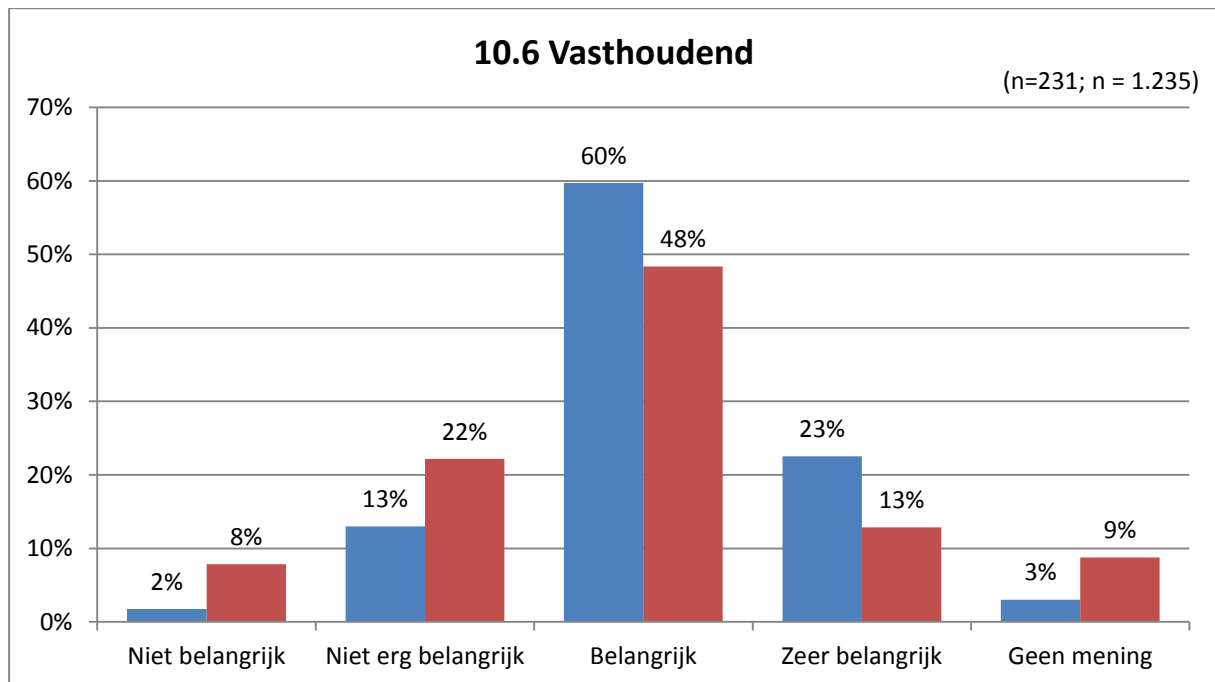
>>> Beantwoord door raadsleden die geen vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

10 Voor het goed functioneren van vicevoorzitters kunnen verschillende vaardigheden van belang zijn. Hoe belangrijk zijn volgens u de volgende vaardigheden voor het goed functioneren van een vicevoorzitter van de gemeenteraad?

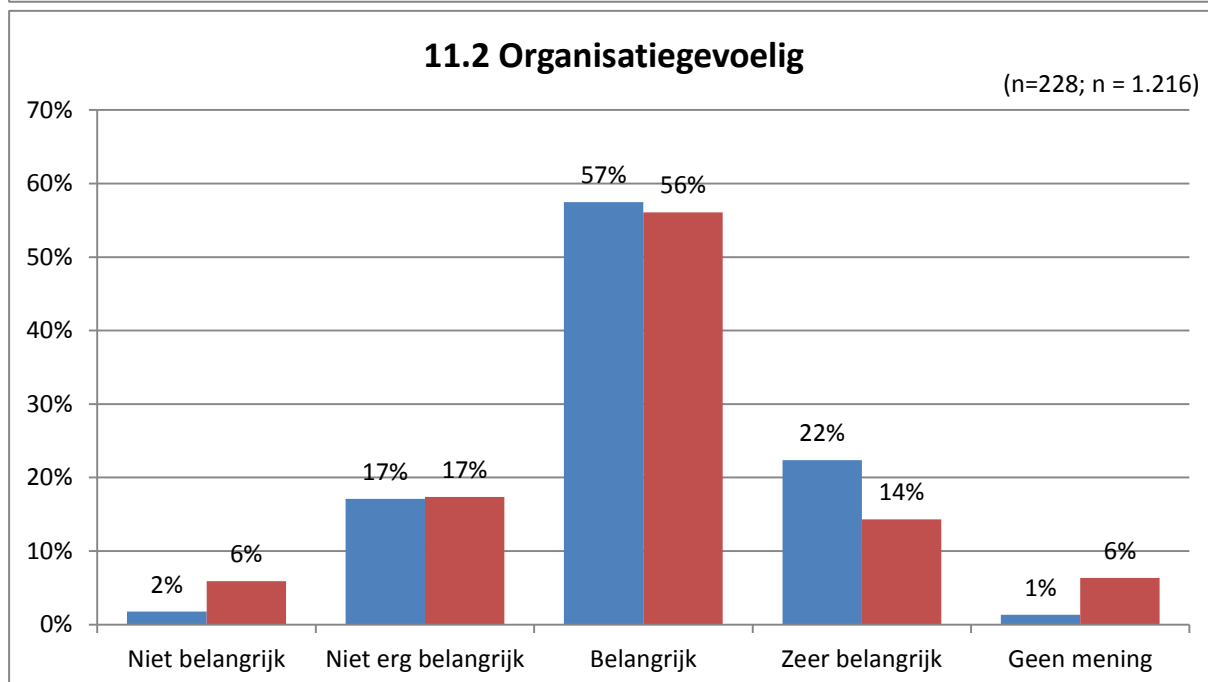
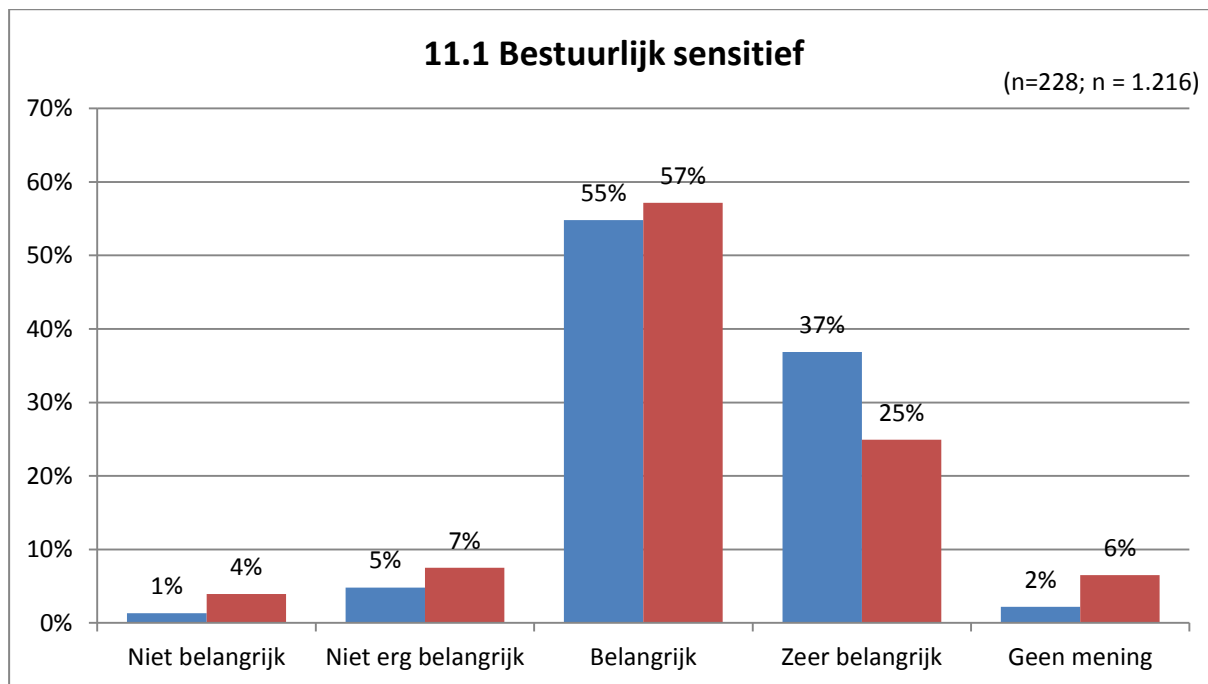
Top 3 vaardigheden (volgens vicevoorzitter)	Top 3 vaardigheden (volgens niet-vicevoorzitter)
1 Betrokken	1 Betrokken
2 Omgevingsbewust	2 Communicatief
3 Communicatief	3 Omgevingsbewust

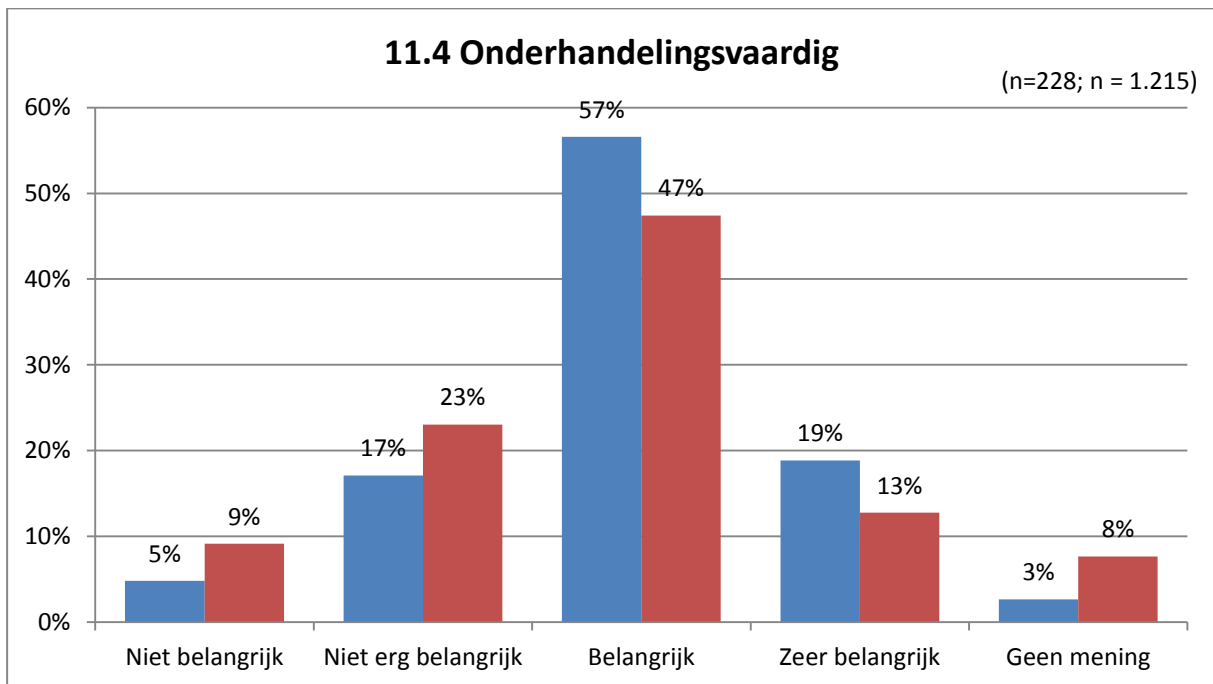
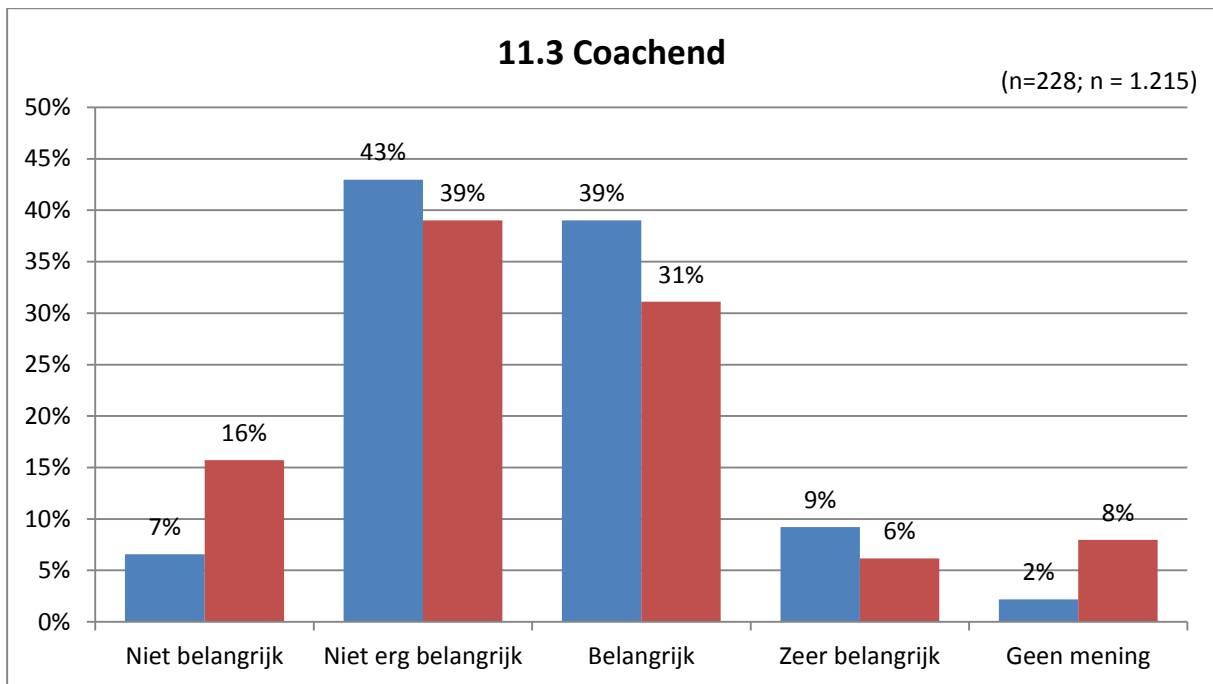
11 Daarnaast kunnen ook onderstaande vaardigheden belangrijk zijn voor een vicevoorzitter van de gemeenteraad.

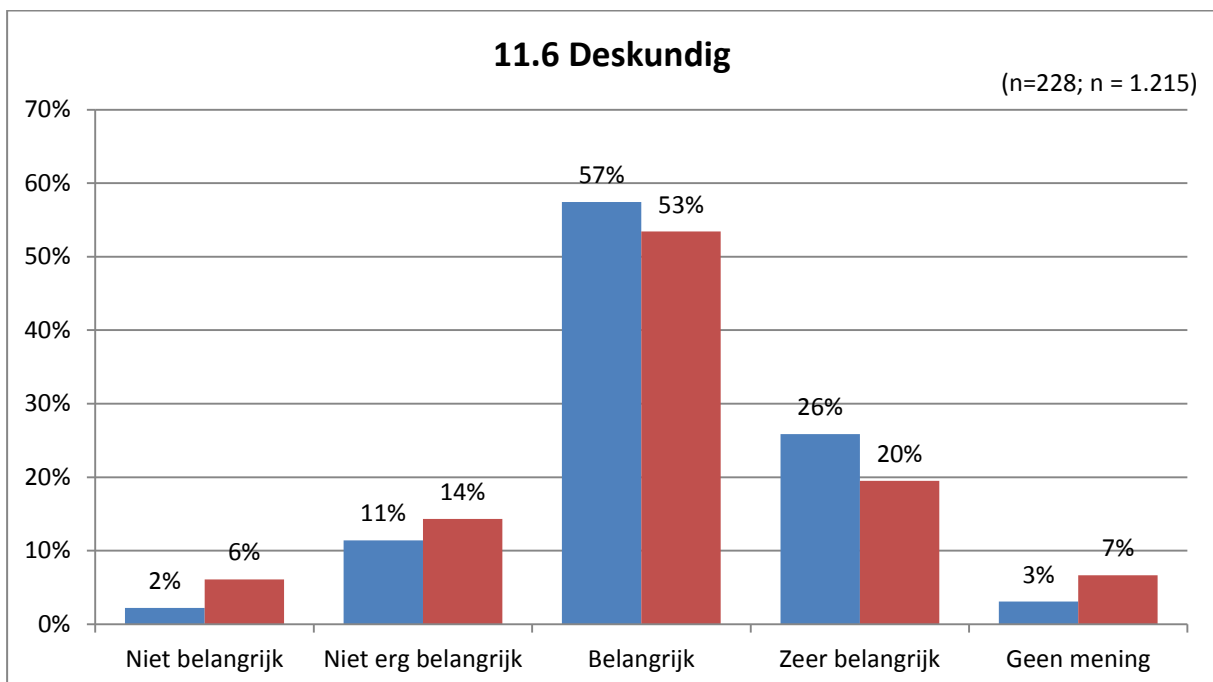
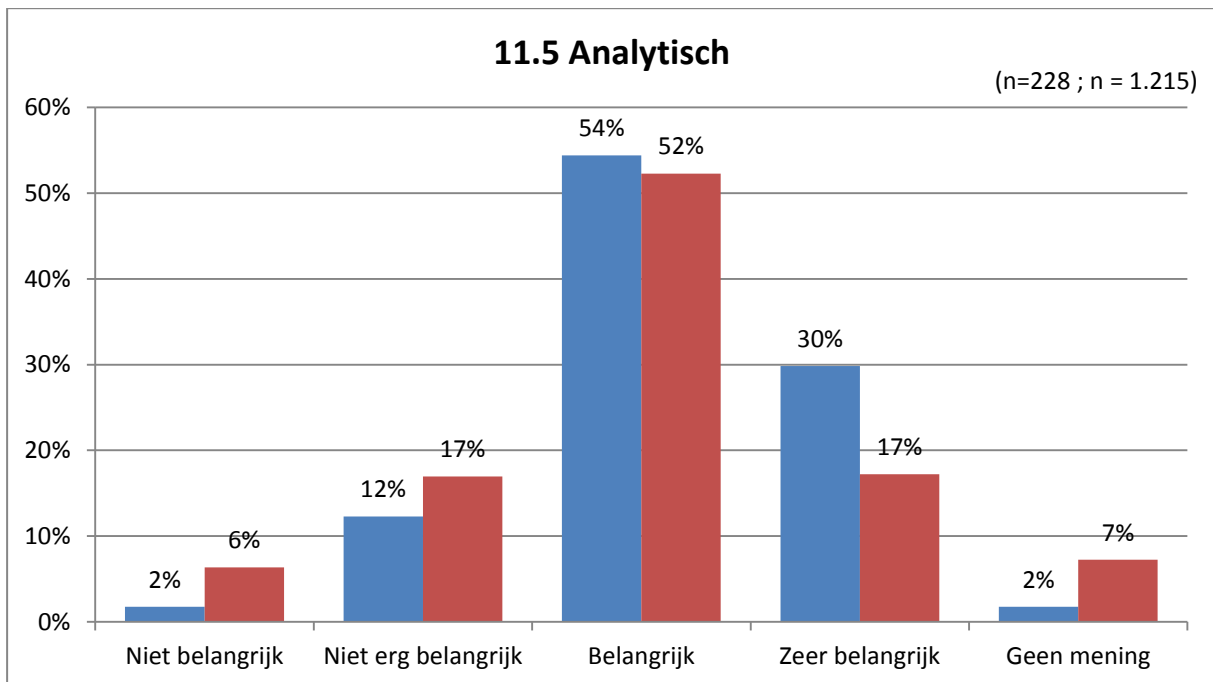
Hoe belangrijk zijn volgens u de volgende vaardigheden voor het goed functioneren van een vicevoorzitter van de gemeenteraad?

>>> Beantwoord door raadsleden die vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

>>> Beantwoord door raadsleden die geen vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

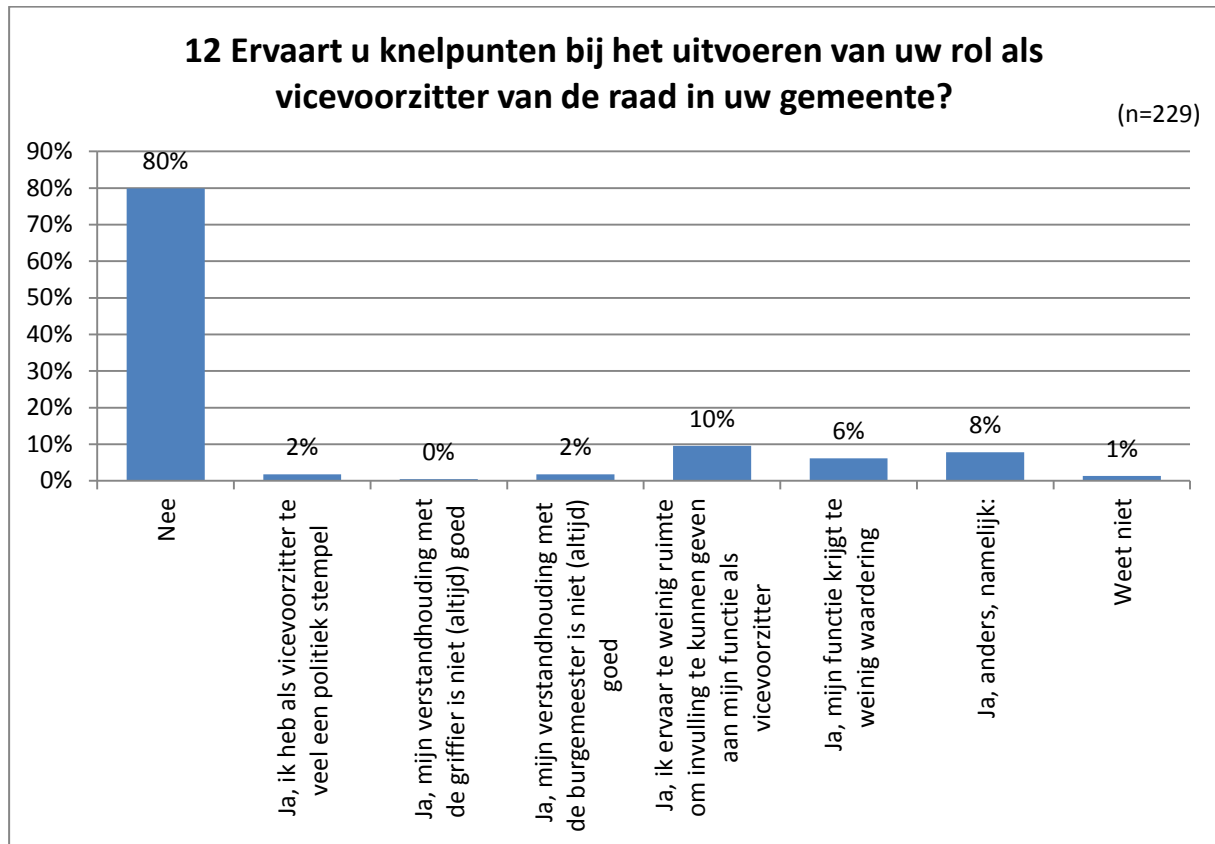

Top 3 vaardigheden (volgens vicevoorzitter)	Top 3 vaardigheden (volgens niet-vicevoorzitter)
1 Bestuurlijk sensitief	1 Bestuurlijk sensitief
2 Analytisch	2 Deskundig
3 Deskundig	3 Organisatiegevoelig

D. De toekomst

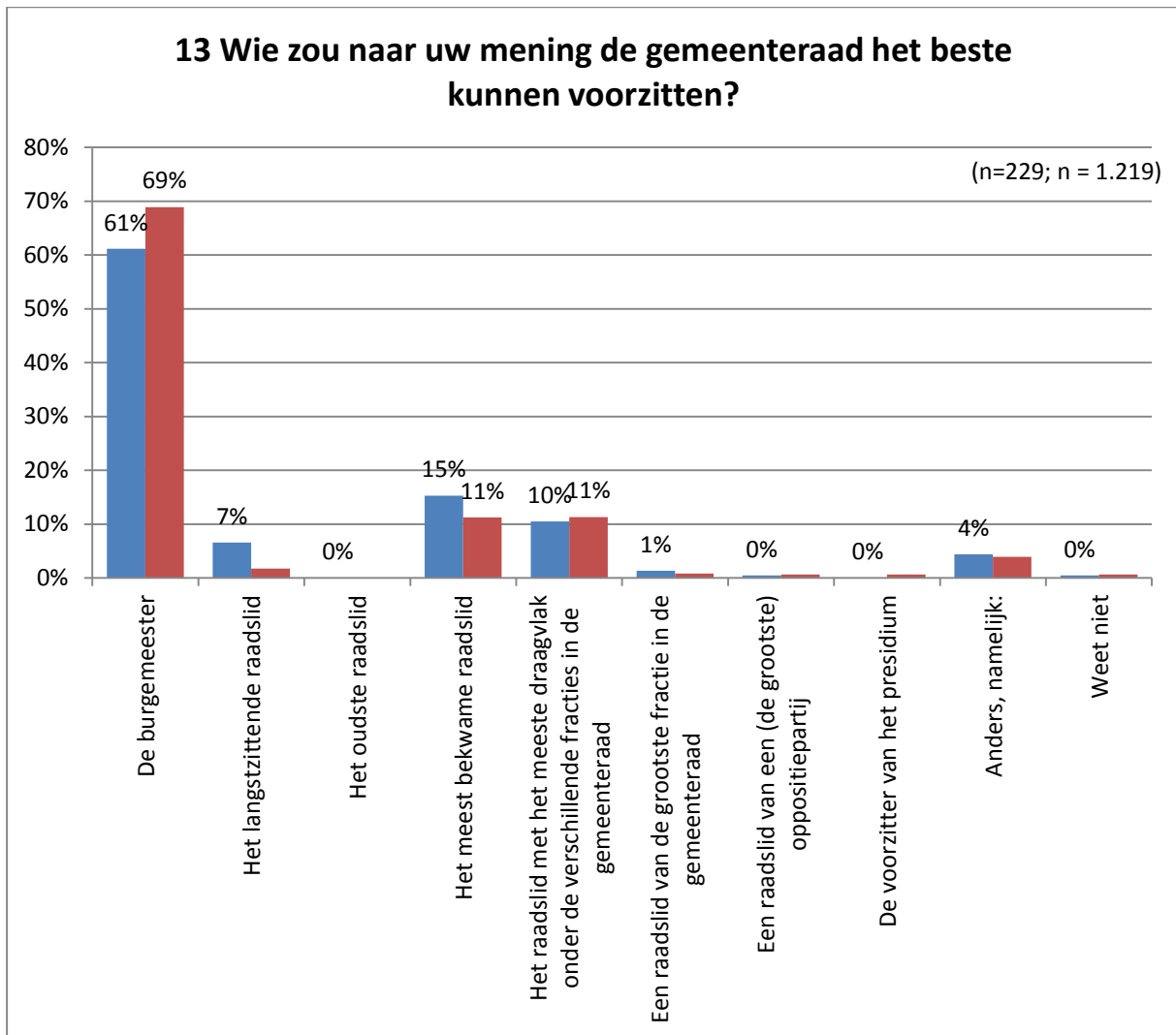

80% van de zittende vicevoorzitters van de gemeenteraad ervaart geen knelpunten.

>>> Beantwoord door raadsleden die vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

>>> Beantwoord door raadsleden die geen vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

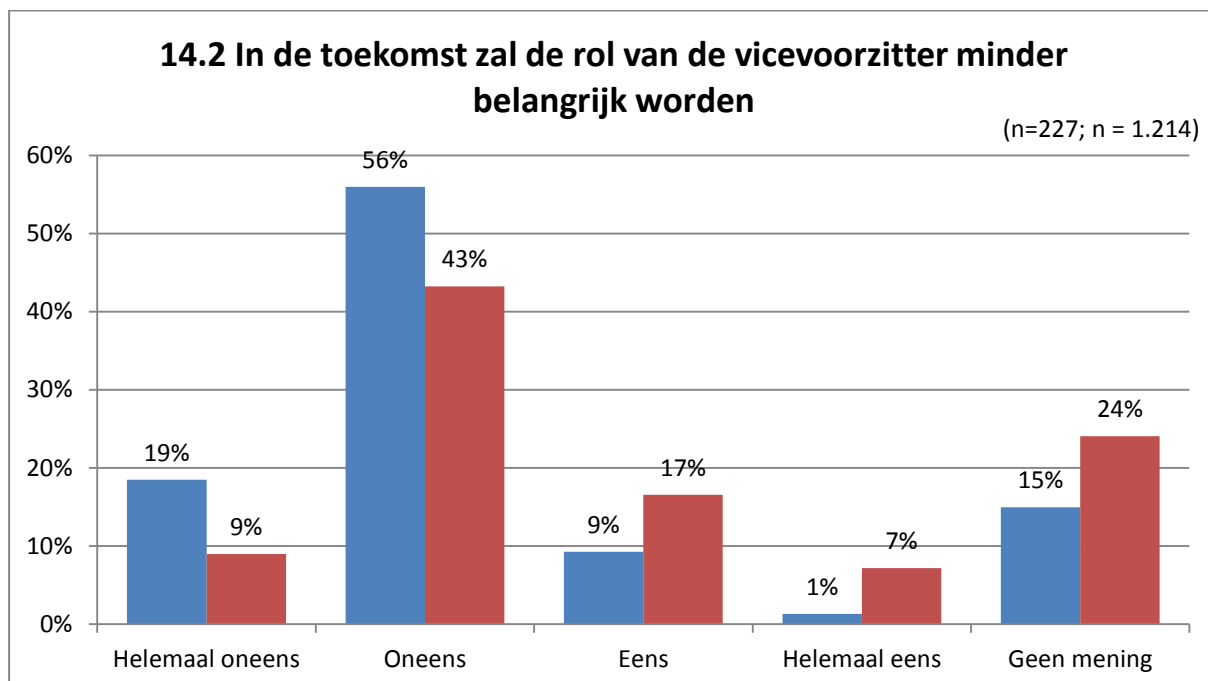
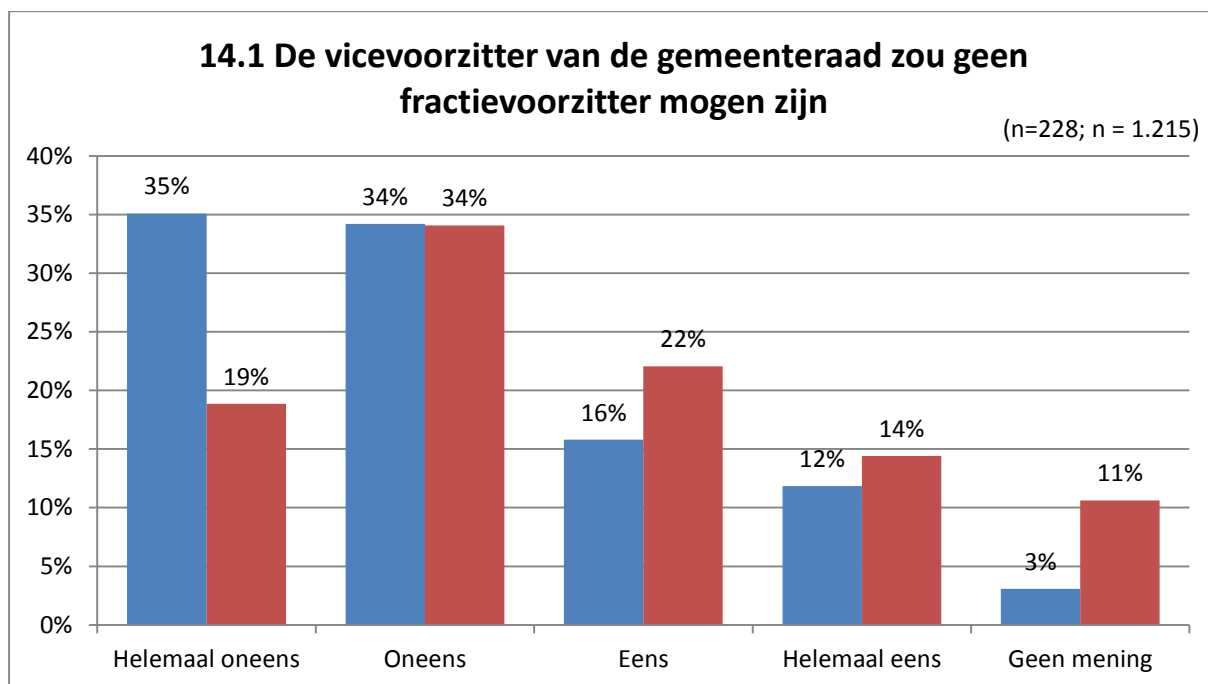
Ruim de meerderheid is van mening dat de burgemeester de gemeenteraad het beste kan voorzitten.

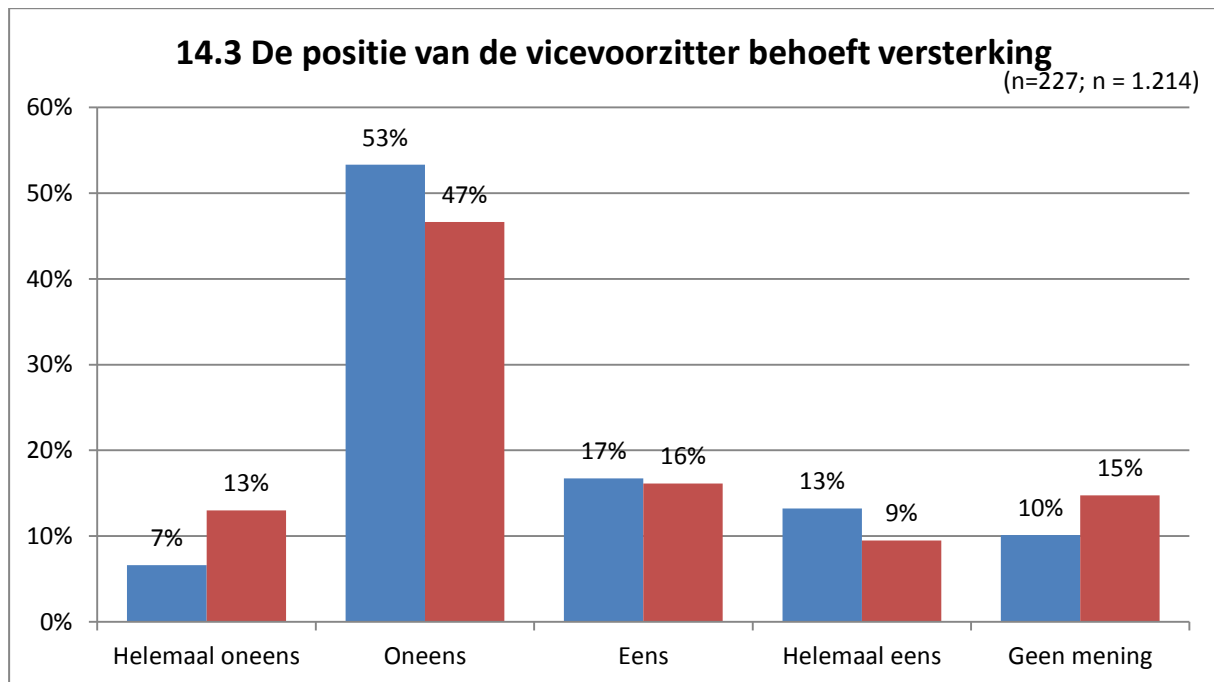
14 Tenslotte een aantal vragen over de toekomstige rol van de vicevoorzitter. Hieronder volgt een aantal stellingen over het vicevoorzitterschap van de raad.

In hoeverre bent u het eens of oneens met deze stellingen?

>>> Beantwoord door raadsleden die vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

>>> Beantwoord door raadsleden die geen vicevoorzitter van de gemeenteraad zijn.

De meerderheid is het (zeer) oneens met de stellingen 'de vicefractievoorzitter van de gemeenteraad zou geen fractievoorzitter mogen zijn', 'In de toekomst zal de rol van de vicevoorzitter minder belangrijk worden' en 'De positie van de vicevoorzitter behoeft versterking'.

2. Verantwoording

2.1 Methodiek

- In overleg met de Universiteit van Tilburg en Raadslid.Nu zijn (meerkeuze)vragen opgesteld.
- Met een begeleidend schrijven is de vragenlijst op 2 juni 2017, via de e-mail, verstuurd aan alle gemeenteraadsleden
- Een reminder is verstuurd op 8 juni 2017.
- Alle respondenten vullen, anoniem, de vragenlijst in.

2.2 Response versus populatie

De enquête is door 1.420 raadsleden ingevuld, exclusief 307 niet volledig ingevulde enquêtes.

De verdeling response/populatie wordt hieronder vermeld.

Aantal raadsleden (actief)	8.702
Aantal raadsleden benaderd (steekproef)	8.150
Respondenten (<i>completes</i>)	1.420
- % van populatie	- 16,32%
- % van steekproef	- 17,42%

De response van de totale groep (*'completes'* en *'drafts'*) wordt met de populatie vergeleken op de volgende punten:

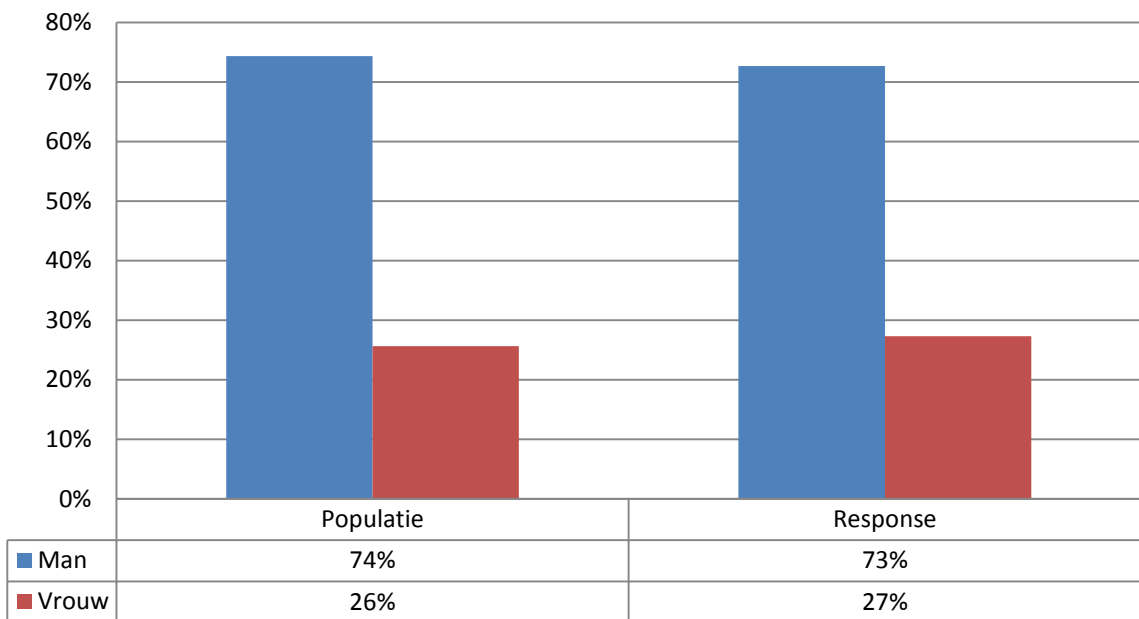
- Geslacht
- Aantal zetels
- Coalitie/oppositie
- Provincie

Op bovenstaande kenmerken is het raadsledenonderzoek een verkleinde afspiegeling van de werkelijkheid.

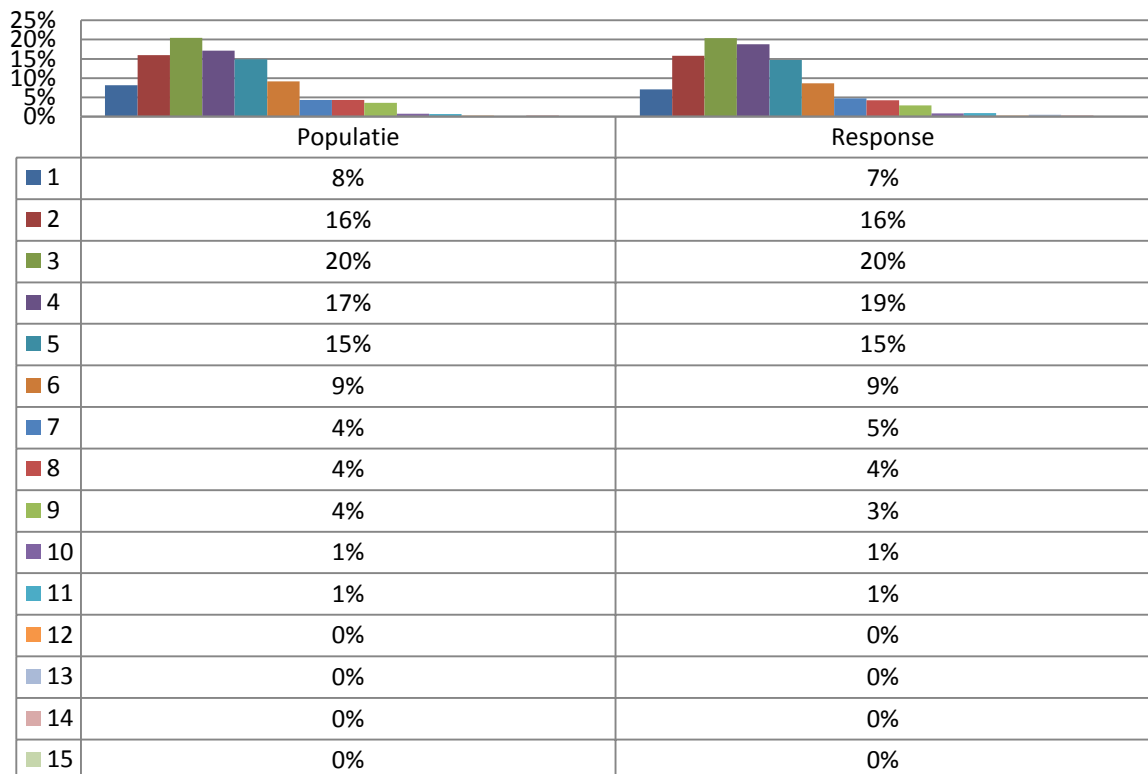
De onderliggende waardes volgen op de volgende pagina's, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de populatie (de verdeling rondom de actieve gemeenteraadsleden) en de response (de verdeling rondom de respondenten).

Verhoudingsgewijs hebben er meer vice-voorzitters aan het onderzoek meegedaan. Bij 388 gemeenten zijn er maximaal 388 vice-voorzitters. Bij een percentage van 15 (zie vraag 1) zou op een populatie van bijna 9.000 raadsleden betekenen dat circa 1.350 raadsleden vice-voorzitter is.

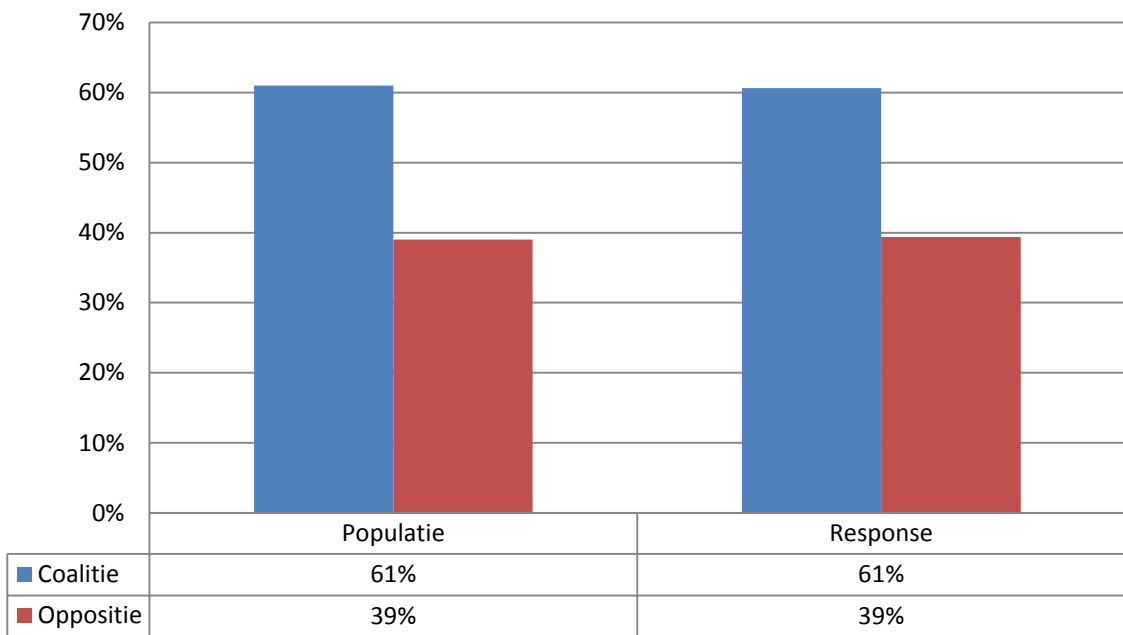
Geslacht

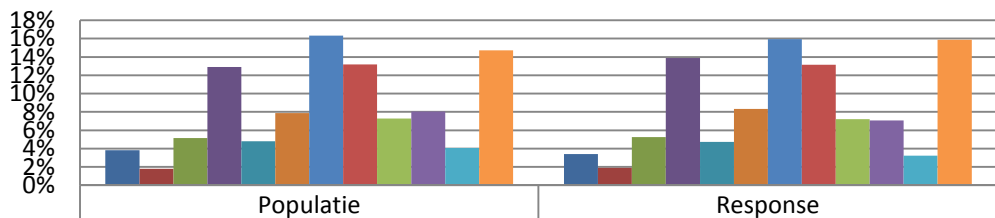
Aantal zetels

Coalitie/oppositie

Provincie

Provincie	Populatie	Response
Drenthe	4%	3%
Flevoland	2%	2%
Friesland	5%	5%
Gelderland	13%	14%
Groningen	5%	5%
Limburg	8%	8%
Noord-Brabant	16%	16%
Noord-Holland	13%	13%
Overijssel	7%	7%
Utrecht	8%	7%
Zeeland	4%	3%
Zuid-Holland	15%	16%

3. Overheid in Nederland

Overheid in Nederland is een Horsters no-nonsens bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. Met een **up-to-date database** met beleidsbepalers in Nederland kunnen wij snel en efficiënt de landelijk/regionale meningen peilen over relevante (politieke) vraagstukken.

Onze professionele en flexibele medewerkers hebben interesse voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een transparant inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op.

Overheid in Nederland faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u.

Overheid in Nederland is een handelsnaam van Toponderzoek. Toponderzoek heeft naast een overheidspanel, ook een ambtenarenpanel en burgerpanels tot de beschikking.

Toponderzoek / Overheid in Nederland
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

<http://www.overheidinnederland.nl>
085-4860150

Toponderzoek is lid van MOA.